

PINARBAŞI

KÜLTÜR SANAT EDEBİYAT DERGİSİ

Ağustos 2024 - Sayı 4

Görsel: Deprem Şehidi Öğretmen Muhammet UURAL

Yer: Pınarbaşı Ceyhan Nehri

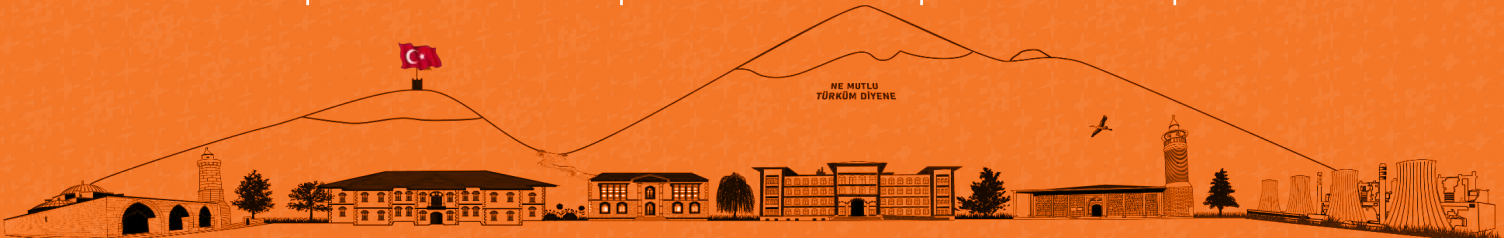
Dr. Mehmet GÜNEŞ
Muhsin İlyas SUBAŞI
Mehmet GÖZÜKARA
Ahmet ÇITAK
Dr. Halil ATILGAN
Ramazan SEYDAOĞLU
Fatma ÇETİN KABADAYI

Haluk TANRIVERDİ
Eşgin MAMMADOV
Lâmia MİZAÇ
Hayati Vasfi TAŞYÜREK
Ahmet Cansız GÜLLÜ
Seyit Ahmet KUTUZMAN
Hamit KOCA

Akif DUT
H. Hasan UĞUR
M. Nihat MALKOÇ
Hevva NAZİM
Kader ÖZARSLAN
Dr. Osman AKÇAY
Ekrem KAFTAN

Mahmut TÜRK
Yalçın ÜLKER
Kirman RÜSTEMLİ
Hasan KONÇ
Vagif SULTANLI
Mustafa AYVALI
Necmettin ÖZEL

Murat KAHRAMAN
Abdulnasir KAMIŞOĞLU
Hulusi GENÇ
Tacettin ÇETİN
Mahmut TOPBAŞLI
Yakup GÜMÜŞ
Salih EROL

NE MUTLU
TÜRKÜM DİYENE

ELBİSTAN
MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

PINARBAŞI
Kültür Sanat Edebiyat Dergisi

YAYIN YÖNETMENİ
Fatih ÇETİN

KOORDİNATÖR
Fatma DOĞUÇ

EDİTÖR
Yakup GÜMÜŞ

YAYIN KURULU
Ali AKBAS
Adem KONAN
Mehmet GÖZÜKARA
Necip OLGUN
Mevlüt Ahmet ARSLAN

SON OKUMA
Akif DUT

TASARIM
Tayfun ATMACA

BASIN YAYIN
Hulusi KÖSE
Ramazan ÖTEGEN
Metin YILDIZ
Faruk DOĞAN
Ömer YILMAZ
Birkan ŞATIROĞLU
Derviş KANAT

TEKNİK SORUMLU

Mustafa FEDAKAR
Ayşegül GÖÇER
Hamit AKDAĞ
Okan DOĞAN
Turabi KILINÇ
Ahmet CEHİZ
Hasan ÖZCAN
Faruk KISACA
Gökhan TAŞ
Fikri KILINÇ
İbrahim ALBAY
Ahmet UÇAR
Hamit KILINÇ
Levent BULUT
Bülent ATAKUL
Abdullah ÖZCAN
Yılmaz YENER
Önder DELİCE
Yusuf DURNA

İLETİŞİM

Köprübaşı Mh. Ceyhan Cami Sk.
Elbistan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
Elbistan/Kahramanmaraş
pinarbasidergisi@gmail.com
1. Yıl. 4. Sayı. Ağustos 2024
ISSN 3023-6886

BASKI YERİ

Berikan Ofset Matbaası
Ergazi Mh. Gersan Sanayi Sitesi
2306. Sk. No:70
Yenimahalle Ankara
Tel: 0312 232 6218

İÇİNDEKİLER

Fatih ÇETİN - Sunuş.....	01
Dr. Mehmet GÜNEŞ - Güllere Sultân Efendim	02
Dr. Mehmet GÜNEŞ - Gül'ü Anlamak.....	03
Muhsin İlyas SUBAŞI - Aşkın Yorumu.....	06
Mehmet GÖZÜKARA - Gelenekten Geleceğe.....	07
Ahmet ÇITAK - Neye Yarar Ki	11
Dr. Halil ATILGAN - O Günler Dile Gelse Ve Baba Fuat.....	12
Ramazan SEYDAOĞLU - Tablolarda Gezinen Mısralar	16
Fatma ÇETİN KABADAYI - Bit Kokusu.....	17
Âlimî-Haluk TANRIVERDİ - Bar.....	19
Eşgin MAMMADOV - Ömrüm.....	20
Lâmia MİZAÇ - Vakit Hayır Olsun Efendim	21
Hayati Vasfi TAŞYÜREK - Bir Gizli Sevdadır Bendeki Serçe.....	22
Ahmet Cansız GÜLLÜ - Türkülere Kıymayın	23
Seyit Ahmet KUTUZMAN - Düşe Kalka.....	24
Hamit KOCA (Kul Hamit) - Yalan Dünya.....	25
Akif DUT - Dostluk.....	26
H. Hasan UĞUR - Çalışkan Terzi	27
M. Nihat MALKOÇ - Elbistan Terennümleri.....	28
Hevva NAZİM - Söyle.....	30
Kader ÖZARSLAN - Ruhların Portresi	31
Seğmenoğlu (Dr. Osman AKÇAY) - Sokağa Bırakılan Ayakkabılar	33
Ekrem KAFTAN - Gazze'deki Katliama Ağıt.....	34
Mahmut TÜRK - Savaş.....	35
Yalçın ÜLKER - Ne Tuhaf	36
Kirman RÜSTEMLİ - Küseyenim.....	37
Hasan KONÇ - Şiir O Zaman Şiir	38
Vağif SULTANLI - Hurmayı Saçlar.....	39
Mustafa AYVALI - Sensizliğin Ertesi.....	40
Necmettin ÖZEL - Fetihler Kapısı	41
Murat KAHRAMAN - Arkadaş!.....	42
Abdulnasır KAMIŞOĞLU - Ayzıt Güzeli Leylâ	43
Hulusi GENÇ - Bitmeyen Zulüm ve Yalnızlık.....	44
Tacettin ÇETİN - Ahvalimiz Budur Erenler.....	45
Mahmut TOPBAŞLI - Bağışla	46
Yakup GÜMÜŞ - Filistin İntifadısı.....	47
Salih EROL - Aşk Olmazsa Olmaz.....	48

SUNUŞ

Tevazu, samimiyet ve gayretle ekip olarak yola çıktığımız Pınarbaşı dergimizin yazın hayatında 4.sayıyla karşınızda olmanın, yazarlarımızın ve şairlerimizin kalemlerinden süzölen nadide eserleriyle sizleri buluşturmanın, Elbistan'ımızın kültür sanat duvarına bir tuğla daha ekliyor olmanın sevincini ruhumuzun derinliklerinde hissediyoruz.

Şairlerimize, yazarlarımıza, dergi ekibimize ve okuyucularımıza haydi Elbistan için yazalım, Elbistan için şiir söyleyelim, Elbistan için çalışalım dediğimizde sesimizin çok daha ilerilere gittiğini hissetmekten, yapılan çalışmaların ve gösterilen özverinin bir derginin iki kapağının arasına sıkıştırılmayacak kadar hacimli olduğunu görmekten mutluluk duyuyoruz. Necm suresindeki "İnsan için ancak çalıştığının karşılığı vardır." öğüdüyle çalışıyor, İnşirah suresindeki "O halde önemli bir işi bitirince hemen diğerine koyul." düsturuyla yolumuza devam ediyoruz.

İstiyoruz ki Elbistan'ımız her yönüyle tanınsın, gurbette olan okuyucularımız bir lahza hasret gidersin, sanat ve edebiyat dünyamız Elbistan'ın kültürel renkleriyle bezensin, dergiler bakiyesi içinde Pınarbaşı dergimiz bakî olsun. İşte bu arzular bize şimdiden beşinci, altıncı ve sonraki sayıların heyecanını yaşıyor, kıymetli yazarlarımızın eserleriyle okuyucularımızı buluşturacak olmanın mutluluğunu hissettiriyor.

Bütün bu duygu ve düşüncelerle Pınarbaşı dergimizin fikir aşamasından ilk sayısına, ilk sayısından bu 4.sayısına ve gelecek sayılarımıza; yazılarıyla, şiirleriyle, fikirleriyle destek veren ve destek verecek olan gönöl coğrafyamızın ulaştığı herkese şükranlarımızı sunuyoruz.

Muhabbetle...

Fatih ÇETİN

Elbistan Milli Eğitim Müdürü

GÜLLERE SULTÂN EFENDİM

“Gül” sevdâsı özge candır, candan öte cân Efendim.
Cânım cânâna kurbandır, cânıma cânân Efendim.

“Ol” hükmüne “Gül”dür fermân, “Gül”dür cümle derde dermân,
Zâtı nurdur, hâli nûrân, “Ahlâkı Kur’ân” Efendim.

“Gül”den gelir bize himmet; şâd ü handân olur ümmet,
Şânı “Âlemlere rahmet”; beyânı Furkân Efendim.

Emrolundu “Gül”e biât, “Gül”e bestedir kâinât,
“Gül”nefesli âb-ı hayât, rahmet-i Rahmân Efendim.

“Gül”dür gönüllerin âhı, “Gül”dür Peygamberler Şâhı,
İki Cihan Pâdişâhı, Mi’râc’a mihmân Efendim.

“Gül” sürgünü mü’min garip, “Gül”süz gönüller muzdarip,
Sırrı süveydâya tabip, bâis-i gufrân Efendim.

“Gül”dür bizim imdâdımız, “Gül”dendir istimdâdımız,
“Gül”den medet murâdımız; afv için fermân Efendim.

“Gül”cemresi bekler akıl, nur yağsın kalbe muttasıl,
Kerem eyle, şefaât kıl, Habîb-i Zîşân Efendim.

Hak yoluna destur almak, “Gül”dalında gonca olmak,
“Gül”ün gölgesinde kalmak, kutlu bir destân Efendim.

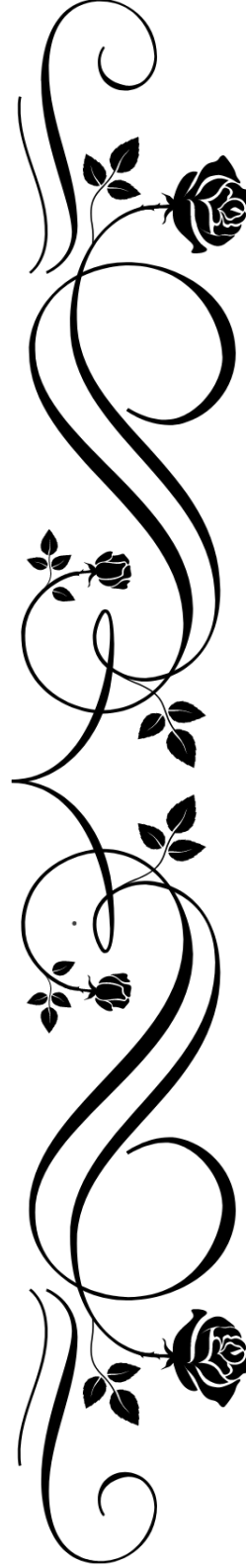
Rabbim lûtfetsin hidâyet, îmandır en büyük nîmet,
“Gül”e duyulan muhabbet, kalplere dermân Efendim.

“Gül” hasreti yakar bizi, pür-nûr eyler içimizi,
Hicrânı hüznün denizi, aşkı gülistan Efendim.

Ta ezelden zaman âşık, “Gül”e kevn ü mekân âşık,
“Aman” diyen bu cân âşık, aşkın bize şân Efendim.

GÜNEŞ, nûr-ı cemâlından; ışık alır her hâlinden,
“Gül”ü sevmek kemâlinden, aşk ile îmân Efendim.

“Gül”de umut, “Gül”de safâ, hudutsuzdur “Gül”de vefâ,
“Gül”dür Muhammed Mustafa ﷺ, Güllere Sultân Efendim.

GÜL'Ü ANLAMAK

Hayatın semâvî renklerinin solduğu, “eşyânın hakikati”nin¹ maddeye müncer olduğu, ruhlara katmer siyahı gecelerin dolduğu ve mânânın anlamının kaybolduğu bir devirde yaşıyoruz. Öyle bir devir ki; ilmin hakikati ve hakikat ilmi vahyin nefesiyle dirilmiyor, varlığın hikmeti ve zamanın kıymeti yeterince bilinmiyor, “zübde-i âlem”² olan insanın “zâtı” “hoşça” seslendirilmiyor ve kâinâtın gözbebeği olan “âdem”in gönül dünyasına bir türlü girilmiyor / girilemiyor.

Tarihen sâbittir ki, insanlık dūçâr olduğu; itikâdî, fikrî, ilmî, felsefî ve rûhî kriz nöbetlerinden “gül”ün irşâdıyla kurtulmuş, O’nunla bedeviyetten medeniyete giden yolu bulmuş ve “gül” kokusuyla gönüller itminâna kavuşmuştur. Bu sebeple yaşadığımız çağda; “gül”ü anlamaya ve O’nun getirdiği âlemşümûl mesajları hakikî mânâsıyla idrâk etmeye bugün her zamankinden çok daha fazla muhtâcız. Çünkü “gül”ü anlamak, İslâmî gerçek mânâsıyla tanımaktır. “Gül”ü anlamak, Kur’ân’ı doğru okumaktır. “Gül”ü anlamak, vahiyyle aydınlanmaktır. “Gül”ü anlamak, gönül dünyamızı anlamlı kılmaktır. “Gül”ü anlamak, “Gül” muhabbetinden Muhabbetullah’a yol bulmaktır. “Gül”ü anlamak, O’nun aşkıyla rûhumuzda çerağ uyandırmaktır. “Gül”ü anlamak, karanlık gecelerden müjdeli şafaklara vâsıl olmaktır. “Gül”ü anlamak, Kur’ân’ın rehberliğinde her türlü yanlışlığı bütün neticeleriyle birlikte ortadan kaldırmaktır. Bu sebeple olsa gerek, ârifler; “Ne ağla ne gül bugün, anla yeter.” demişlerdir.

Ne var ki, “gül”ü hakkıyla anla/ya/madığımız ve işaret buyurduğu ufku tam olarak algıla/ya/madığımız için; O’nun gösterdiği istikametten uzaklaştık. Yüreklerimizi sızlatan bu güne âit hâl-i pür melâlin üzerine, hayallerimizi bile örtemez olduk. Yarınlara dâir yağmalanmış umutların mahkûmiyeti ve mahcûbiyetiyle baş başa kaldık. Medeniyet tasavvurumuzu yitirmemiz ve irfan kıblemizi kaybetmemiz “Gül”ü anla/ya/mamamızın tabiî bir neticesiydi aslında. Zîrâ, maşrıktan mağribe kadar bizim medeniyetimiz, ölçü olarak Kur’ân’ı, metot olarak Peygamber-i Zîşan’ı (s.a.v.), istikamet olarak Kible’yi, itikât olarak Ehl-i Sünnet’i ve mürşit olarak da “gül yüzlüleri” rehber edinen bir “gül medeniyeti”ydi. “Gül”ü hakkıyla anladığımız ve O’nu hayatımızda yaşattığımız dönemlerde “gül”den yansıyan ışıklar yollarımızı aydınlatırdı. Çehrelerimizdeki hüznünlü ifâdeler, “gül” yetimi olmanın garipliğinden bugüne yansıyan bir tecellî olsa da rahlelerden gönüllere yayılan “gül”

yüzlü tebessümler dilşâd olmamıza yeterdi. Çünkü Türk milleti, mutluluğun resmini “gül” dalından yapılmış ve “gül” mürekkebi çekilmiş kalemlerle yüreklerle çizirdi. “Gül”e muhabbeti, “Lâle”ye müş-tâk ve mesrûr bir hayatın mütemmim cüzü sayardı. Zîrâ “gül” sâyesinde beşeriyet İslâm tâcını giyerek insanlık mertebesine yükselmiş; akıl, “Gül”le aslı mecrâsını bularak akıllanmış; yürekler “gül” cemesiyle gönül hâline gelmiş, “gül” aşkıyla nefisler dizginlenerek fethedilmişti. Ve bizler “gül”ün gölgesinde kalarak; “ne yapılacağını” Kur’ândan, “nasıl” yapılacağını da Efendimiz Aleyhisselâtu Vesselâm’dan öğrenmiştik.

“Gül”ün gölgesinde olmadığımız zamanlar, Ümmet-i Muhammed’in bahtına hep “âh etmek” düştü, hep “eyvah” demek düştü. Efendisinden kaçan kölelerin keşke’leri, sararmış takvim yapraklarını işgâl ederken, günahkâr dillerimize riyakâr tevbeler üşüştü... İnançıyla fiilleri çelişen kullar ve âsumanı dolduran samîmiyetsiz duâlar yüzünden “nazlı hilâl”in istikbâli asırlardır hep hüsrân bölüştü. “Gül” kokusunun olmadığı diyarlarda, O’nun hicranıyla berâber geldi sabahsız geceler... O’nun Hendek’teki karnına bağladığı taş, hasret dolu bir hüznle ehl-i dîlin gözlerinde yaş olurken, “gül”ü şuur plânında idrâk edememenin sebep olduğu perişân devirler yüzyıllardır bize arkadaş oldu. Ne hazindir ki, hayatımızda O’nun olmadığı devirlerde pusulamız puslandı. Kiblesiz rotalarda pusuya düştüğümüz için gönül bahçemiz vîrân oldu ve gülistandaki güller hep kokusuz, kokular da hep “gül”süz kaldı...

Dünyamız, “gül”ün işaret buyurduğu istikamette hizâya gelmediği için; yan yana dizilen harfler sessiz, peş peşe gelen kelimeler nefessiz, alt alta sıralanan satırlar mesnetsiz, arka arkaya yazılan cümleler mukaddessiz kaldı. “Gül Medeniyeti”nden ayrı düş/ürül/memiz sebebiyle yaşadığımız kırılmalar sonucu; “muhabbet” kelimesinin sesli harflerini yitirdiğimiz, maddî kelepçeler arasında kalan sessiz harflerin de mânâlarını tükettiğimiz için, gönüller “Muhammedî” bir aşka vâsıl olamadı ve ârafta kalan rûhumuz bunaldı. Cümle kapısında kaldı cümle cevapsız sorular ve hükmünü yitirdi bütün cümleler...

Asırlardır idrâksizliğin kefenini giydirdik tertemiz duygularımıza. Gündüzlerimiz, Hilâl’siz gecelerin koynuna girdi. Baharı bekleyen düşlerimiz “gül” kokusuna hasret kaldığı için hazan besteledi yıllardır. “Gül”ü uzun zamandır; ölçümüze mi-henk, hayatımıza âhenk, hayâllerimize renk ya-

¹ İmam Gazâlî, *İhyâ-i Ulûm-id-dîn*, III, 4

² Şeyh Gâlib, *Hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen*

pamadık. Hayâllerimiz; müjdeli şafakların aşkıyla yansa da, akşam alacasından artakalan bir umut ışığı bile taşıyamadı hayatımıza. Nefsânî arzularımız aşk gömleğine alev düğmesi oldu. Hep karanlık bakışlar düştü gölgelerimize. Hep batan güneşlerin arkasından bakakaldık ve sabahı olmayan asırlık gecelerde bunaldık. Kasvetli bir âsuman dünyamızı işgâl ederken, rahmet bulutları gelmez oldu topraklarımıza. “Gül Devri”nden evvelki çöl akşamlarının karanlıkları yeniden tulû etti ufuklarımıza. Hakikat denizine yelken açan sevdâ akıncıları, hüznü dolu duygularla hicret eyledi coğrafyamızdan... Ukbâya sırtımızı dönerken, dünyaya demir atan karanlık kafesler îmal ettik, gönül penceremize nefsânî duvarlar ördük ve Hakikat’ın nûruna âmâ olduk. En onulmaz çilelerin beslediği yenilgiler çiçek açtı gözyaşlarımızda. Ve hep hüsrân nağmeleri duyuldu ağıtlarımızdan...

Hayatın ötesine yolcu ettiğimiz düşlerimiz ve bahar dalında açan sevdâ çiçeklerimiz sarardı. Güneşe gülümseyecek kardelenlerimiz ve vuslat kervanını kaybeden hayâllerimiz karardı. Zaman, kömürün küllerini elmasa dönüştürürken, “gül” kokusunu kaybeden bizler zaman içinde büyük bir medeniyetin mîrasını iflâsa götürdük ne yazık ki... “Akrebîn kısıkcı”ndaki³ yelkovan, yıllar yılı yüreğimizi hançerledi. Yelkovanla kol kola giren akrebîn zehiri “ruh kökümüze” kastetmek için kanımıza işledi. Sancılar sâniye sâniye, acılar biteviye kalbimizi mesken tutarken, geceler gündüze, gündüzler de geceye içerledi. Kanadı kırık sevdâlarımız umûdunu yitirirken, zamana yenik düşmekten gözlerimiz terledi. Bütün bunlar, iç ve dış dünyamızda; ya “gül”ün hiç olmamasından veya “nesne” addedilip “özne” olma fonksiyonunun kalmamasından, ya da O’nun hayatımızda şekli olarak bulunmasındandı.

Artık, hebâ olmuş dünlerin, katledilmiş bugünlerin yüzünü “gül”den ilhâm alarak yarınlarda güldürmek için O’nu anlamaya ve hayatımıza taşımaya mecbû-

³ Necip Fâzıl Kısakürek, *Çile, Sakarya Türküsü*, 398

ruz. Ertelenmiş hayâlleri, ipe çekilmiş ideâlleri, âşinâ olduğumuz melâlleri yeniden İslâm’ın cennet-âsâ iklimine erdirmek için “gül”e muhtâcız. Dalları kırılmış, ufku karanlıklarla sarılmış, yollarına tuzaklar serilmiş, umutları yorulmuş bir medeniyeti yeniden aşka getirmek için O’nu anlamaya mahkûmuz. Çünkü O, bizim için en doğru istikameti belirleyen yegâne rehber, dünya ve ukbâ saâdetini bahşeden Tek Önder’dir. Çünkü O, doğruluğun ölçüsü ve Hakikat’in öncüsüdür. Bu sebeple; O’nun her sözü, her hareketi ve her hedefi *Ümmet-i Muhammed’e* istikamet belirleyen bir pusula olmalıdır. Hayatın mânâsını ve dînin muhtevâsını idrâk etmek isteyen, O’nun sünnetine sarılmalıdır. Duâların müstecâp olmasını dileyen, O’nun diliyle ve hâliyle Hakk’a yalvarmalıdır.

O; nûruna pervâne olduğumuz, hüzzamdan Hicaz’a yol bulduğumuz kâinâtın en güzel bestesidir. O, İlâhî vahyi bizlere tebliğ eden, tebliğini en mükemmel bir biçimde davranışlarıyla temsil eden ve en doğru bir üslûpla telaffuz eden eşsiz bir ahlâk âbidesidir. O, İlâhî inşâ projesinin; mîmârı, mühendisi, mübelliği, mübeyyini, mürebbîsi ve muâllimidir. O; vahyin canlı tefsiridir. O; Kur’ân’ın en doğru müfessiridir. Bu sebeple; O’nu Hakk’ın işâret buyurduğu kıstaslarla idrâk etmemiz bir zarûret, O’nu doğru ölçülerle kavramamız bir mükellefiyet, O’nu hakkıyla anlamamız ise şartın ötesinde bir mecbûriyettir.

“Gül”ü anlamak, “Oku!”⁴ emrini kâmilten idrâk edip; irâdemizi, zihnimizi ve gönlümüzü nurlandırmak; insanı, eşyâyı, hayatı, zamanı, varlığı “Allah (c.c.) adıyla” ve “Allah (c.c.) adına” “gül” nazarıyla okumaktır.

“Gül”ü anlamak; “akleden kalbimiz”⁵ için vazgeçilmez bir istikamettir. Zirâ “gül”ü anlamak; aklımızı kalbimize, kalbimizi de emr-i İlâhiye tâbî kılıp, “akl-ı selîm, kalb-i selîm ve zevk-i selîm” zâviyesinden hayata bakmaktır.

“Gül”ü anlamak; îmanla tenvîr edilmiş bilgiy-

⁴ Alâk, 96/1

⁵ Kâf, 50 /37

le hâdiseleri yorumlamak ve çağın problemlerine yeni çözümler üretmektir.

“Gül”ü anlamak, hâl-i perîşânımızın kemâlini zevâle döndürmek ve gözü yaşlı Hilâl’in zevâlini yeni bir müjdeli şafakla kemâle erdirmek için, madde ve mânâ plânında her türlü zevâlden kemâle yol bulmaktır. “

Gül”ü anlamak; en olumsuz şartlarda bile fetih rüyaları görmek, şartlara teslim olmadan şartları teslim almaktır.

“Gül”ü anlamak, bedevîyetten medeniyete giden nurlu yolu yeni baştan keşfederek; O’nun çağlar üstü misyonunu yaşamak, yaşatmak, hayata bir bahar canlılığında terü tâze taşımak, şekli bakımından taklit etmek yerine şuurlu olarak örnek almak ve O’nun muhteşem mirâsını zâyî etmeden üretip artırmaktır.

“Gül”ü anlamak, O’nun fizikî güzelliklerinin çok daha fevkinde olan ve O’nun esas farklılığını oluşturan; ahlâk ve karakterini, tavır ve davranışlarını, akıl ve irâdesini, şuur ve muhâkemesini, düşünme ve kavrayışını rehber edinmektir. Çünkü O; Müslümanlar için; hem örnek, hem önder, hem ölçü, hem de öncüdür. Efendimiz’in sarığına ve sakalına verdiğimiz önem ve muhabbetin kat be kat fazlasını O’nun ahlâkını yaşamaya, tavsiyelerine uymaya ve muazzez hayatlarını örnek almaya hasr etmemiz gerekirken, bunu yap/a/ma-dığımız gibi hak etmeden şefâat beklemek ve şeklen taklit etmek kolaycılığına dûçâr olduk asırlardır. Hâlbuki bizler, sâdece Efendimiz Aleyhisselâtu Vesselâm’ın tek bir emrine dahi tâbi olabilseydik; “İki günü birbirine *müsâvî olan Müslüman zararlıdır.*”⁶ hadîsini hayat düstûrumuz hâline getirip O’nun gösterdiği hedefleri kavrayabilseydik ve O’nu gerçekten anlayabilseydik, aslâ bugünkü halde olmazdık.

Şurası muhakkaktır ki, “gül”ün ahvâlini davra-

nışlarımızda yaşatmak, hayatımızın her safhasını “gül”le donatmak, gözyaşımızı, alınterimizi ve göz nûrumuzu “gül” kokusuyla kuşatmak varken; O’nun sâdece hâtıralarıyla yaşamaya çalışmak “gül”ü anlamamaktır.

Şu husûsu da hiçbir zaman unutmamamız gerekir ki, çağımızda artık “*Ateşten bir kor olan imanımızı elimizde tutabiliyorsak*”⁷, “*Lâ ilâhe illallah*” Kelime-i Tevhîd’ini büyük bir aşkla ve iştiyâkla söyleyebiliyorsak, bunu “*Muhammedü’r-Resûlullah*” diyebilmemize borçluyuz. Hâsılı kelâm; derdimiz “gül”ü anlamamış olmamız, dermânımız ise “gül”ü anlayabilmemizdir...

Niyâzî-i Mısırî’nin;

“Dermân aradım derdime, derdim bana dermân imiş

Bürhân aradım aslıma, aslım bana bürhân imiş”

dizelerinde ifâde ettiği gibi derdimizin devâsı kendi içinde saklıdır. Bu devâ; “gül”ü hakkıyla anlamak ve O’nun işâret buyurduğu ufku bihakkın idrâk etmektir. Zâten, Kâinâtın Solmayan gülü’nün nûrundan başka hiçbir ilaç kâr eylemez bize... Ve Efendimiz Aleyhisselâtu Vesselâm’dan gayri hiçbir tabip derman olamaz derdimize... Öyleyse gelin hep birlikte yeni baştan iman tâzeleyerek gönlümüzü “Gül” yaprağıyla âyet âyet örelim ve hayata “gül” penceresinden bakıp Hakkı ve Hakikat’i dosdoğru görelim.

Sonsuz hamd ü senâ olsun, Kalbimizin Sâhibi’ne... Sayısız sâlât ü selâm olsun, Rahmet-i Rahmân olan Son Resûle... Ve selâm olsun, “gül”ün gölgesinde kalan, “gül”ü hakkıyla anlayan ve Muhabbet-i Resûlullah’tan Muhabbetullah’a vâsıl olan cümle yârân-ı “gül”e...

⁶ Gazâlî, *İhyâ-i Ulûm-id-dîn*, VIII, 27

⁷ Tirmizî, *Fiten*, 73

Muhsin İlyas SUBAŞI

AŞKIN YORUMU

Gönlü silahla değil, aşkla imtihan edin;
Aşk kuşanır yarını, ufka götüren izdir.
Bununla dağa çıkın, bununla çöle gidin.
Düşmüşse ruhunuza, o, köklü bir filizdir,
Sevgiyi bilmeyenin aşk neylesin haline,
O tür aşklar sokakta kördüğüm olur yine.

Doğarken her bebekte aşktan bir tohum vardır;
Anne sütüyle büyür, beslenir sokaklarda.
Taşınan gönüllerde ümitleri kadardır,
Çiçeklerde dillenir yazda, kışta, baharda.
Bir alın yazısıdır gönül kapında durur,
Sevdanın gurbetinde çilemizle yoğrulur.

Aşk günlük heveslere kapılar aralamaz,
Ruhunu kanatmazsa sevdan tarumar olur.
Kendinden veremeyen ondan cevap alamaz,
Türkülerin dilinde hüsraniyla kaybolur.
Ateşle sınıandı O, Kerem'in küllerinde;
Arar her gün Leyla'yı umudun çöllerinde!

Ses vermeden konuşur bir gizli dili vardır,
Hapsedenler kaybeder onu rüyalarına.
Sendeki macerası çektiirdiği kadardır,
Kaç hatıra bırakır çilesinden yarına.
Bu umut tezgâhlarda dokunarak yaşanmaz;
Aşk rengiyle donatır, gizli hileye kanmaz!

Onda özlenen vuslat can verir hayallere,
Bir İlahi lütuftur, yaksa da haz alırsın.
Teslim olmuşsan ondan uzanacak ellere,
Umutların hüznüyle avutulmuş olursun.
Aşkın diriltten suyu gözyaşınla beslensin,
Aşkın ölürse bil ki, ölmeden ölen sensin!

GELENEKTEN GELECEĞE

Gelenekten Geleceğe¹

Toplumları ayakta tutan dini-ahlaki, örfi, milli temel dinamikler vardır. Barış döneminde kardeşçe duygularla birbirine kenetlenmeyi sağlayan bu dinamikler sıkıntılı dönemlerde birlik-beraberlik ve dayanışmayla o sıkıntıyı atlatmayı kolaylaştıran en önemli etkenlerdendir. Gölgesinde yaşanmayı ve uğruna ölmeyi gerektiren bu temel dinamikler her millet, topluma göre değişkenlik gösterse de ortak özelliği hayatı düzenli hale getirmesi, birlik ve beraberliği sağlaması, toplum içerisinde yardımlaşma ve dayanışmayı gerçekleştirmesidir.

Din gibi, ahlakî ve millî değerler gibi bir milletin var oluş nedeni sayılabilecek özellikler her zaman korunmak, varlığını sağlıklı bir şekilde sürdürebilmesi için gerekli çabanın gösterilmek gibi bir zorunluluğu vardır. Bunlar kaybedildiği zaman geride bıraktığı boşluk hiçbir şeyle doldurulamayacak kadar büyüktür ve ancak bu değerler tarafından doldurulabilir.

Türk toplumları için ise bu değerlerin ortak bir adı vardır: Töre! Bu kavram, bütün dinî-ahlakî, insanî ve toplumsal değerleri içinde taşıyan bir içeriğe sahiptir. Töre bu içeriğiyle hem dindir hem ahlaktır hem toplumun örf-adet gibi değerleridir hem de yaptırımı olan bir hukukî yapıdır. Töre, Kaan'la tebaasını eşit derecede bağlayan, boyun eğdiren en önemli güçtür. Töre konuşursa herkes susar, töre buyursa herkes uyar, töre dendi mi akan sular bile durur Türk toplumlarında.

Oğuz töresi şeklinde bir karşılık bulan töre, Selçuklu ve Osmanlı Devletleri'nin de temel felsefesini oluşturmuştur. Kutsal sayılan töre, kurulan bütün Türk Devletleri'nin temel dinamiklerinde aynı değerleri sahiplenmesini sağlamış, ömürleri de töreye bağlılıkları nispetince uzun veya kısa olmuştur.

Töre, hem toplumsal yaşamı hem de hukuki düzenlemeyi belirleyen güçtür. Türk devletlerinde. Yazılı olmayan ama herkesin üzerinde ittifak ettiği bir bilinirliği vardır.

Töre, yeri geldiğinde devletin bile önüne geçebilir. Onun içindir ki Divan-ı Lugat'it-Türk, 'El kaldı, törü kalmas' (Memleket-ülke gidebilir, ama töre kalcıdır.) demektedir.

Töreye göre savaşta bile olsa kadınlara ve çocuklara dokunulmaz, aman dileyene kılıç vurulmazdı.

Cengiz Han'ın "Beni insanların hangi tanrıya inandıkları değil töreye bağlılıkları ve benim yasalarıma itaat edip etmedikleri ilgilendirir." dediği aktarılır.

¹ Bu yazıya kaynaklık eden, Elbistan'ın Karahasanlıyağı beldesinden Sayın Ali Demir'e (1960) teşekkür ederim.

Misafirperverlik, yardımlaşma ve dayanışma, ahlaklılık gibi kavramlar törenin en önemli prensiplerindedir. Tarih boyunca Türk toplumları bunlara uymayı görevden öte bir sorumluluk olarak görmüşler ve törenin çığnemesine izin vermemişlerdir. Bu da onları, tarih sahnesinin en önemli milletlerinden birisi olmasını sağlayan en önemli unsurlardan biri olmuştur.

Türk'ün töresi ne yazık ki değişen birçok değerimiz gibi yerini bizden olmayan bir yaşam tarzına terk ederek kaybolmaya yüz tuttu. Bunun toplumumuz için ne büyük sarsıntılara sebep olacağını yakın bir gelecekte görmek durumunda kalacağız acı bir şekilde. Oysaki çok yakın diyebileceğimiz bir zamana kadar birçok yönüyle canlı olarak yaşanıyordu bu töre, bu sayede de büyük büyüklüğünü, küçükse küçüklüğünü biliyor özellikle kırsalda büyük aileler şeklinde yaşayan aşiretler asırlardır süregelen bu uygulama sayesinde varlıklarını sağlıklı bir biçimde sürdürüyorlardı. Her ne kadar bazı köyler, bunu biraz modernize ederek de olsa sürdürmeye gayret ediyorlarsa da bunun yeterli olmadığı çok açıktır.

Yaklaşık yedi asırlık bir geçmişe sahip olan Karahasanlılar, zaman içerisinde Elbistan, Afşin, Pazarcık, Doğanşehir ve Kadirli'de yerleşik hayata geçmişlerdir. Karahasanlılar, tarihi olan örf-adet ve geleneklerinin büyük çoğunluğunu muhafaza etmeyi başarabilen ender oymaklardan birisidir. Karahasanlılar'a ait köylerin tamamı Türkmen ve Sünnîdir. Bu konuyla ilgili olarak Ali Gültekin Binış Bey'in eserlerine² müracaat edilebilir. Ali Gültekin Bey ciddi bir araştırmayla gerçekleri ortaya koymuş ve hakikatin sesi olmuştur. Yöremiz tarihi adına kendisine minnet borcumuz olduğunu hatırlatmak gerekir diye düşünüyorum. Kalemime, yüreğine ve emeğine sağlık olsun.

Karahasanlılar, birçok Avrupa ülkesine ve yurt içinde de birçok şehre göç vermiştir. Ancak aşiret olma bilinciyle birbirleriyle olan irtibatlarını kopartmamışlar, gerek dernekleşme faaliyetleriyle ve gerekse özel iletişim yollarıyla birbirlerine her konuda destek olmaya ve âdet-gelenek ve törelerini yaşatmaya çalışmışlardır. Bu faaliyetleri yönüyle de diğer köylerimize örnek olması gereken bir konumdadır. Tamamıyla insanî amaçlı olan 'sosyal yardımlaşma ve dayanışma' içerikli vakıf-dernekler büyük bir ihtiyacı karşılamakta, dün gelenek dediğimiz, örf-adet ve töre dediğimiz birçok değer varlığını sürdürmesini sağlamıştır.

² a) Karahasanlılar (Tarihi ve Kültürel Kimliği Üzerine Bir Araştırma), Basım Yayın Ltd. Şti, 2010, Ankara, b) Karahasanlıların Soyağacı, Afşar Matbaacılık, 2013, Ankara, c) Maraş Yöresindeki Şamlular, (Şemiklüler), Tarihi-Kültürü-Soyağacı, 2017, Çankaya/Ankara

Bugün itibariyle yardımlaşmanın aldığı yeni şekli hepimiz bilmekteyiz. Özellikle felaket dönemlerinde; sel, deprem, yangın ve tabii afetler ve savaş gibi acı yıkımlara sebebiyet veren olaylarda bu sosyal faaliyetin ne kadar önemli olduğu açık biçimde ortaya çıkmıştır zaten. Bu memlekete ait insanî yardım kuruluşları artık dünyanın her yerinde, her bölgesinde Türk bayrağını iftiharla dalgalandırmakta ve yüzümüzü ağartmaktadır.

Bu yazımızda, örf ve adetlerimizin insan hayatını nasıl kolaylaştırdığına dair geçmiş günlere ait bazı yaşanmışlıkları paylaşacağım. Aşağıda isimlerini vereceğimiz köyler Karahasanlılara ait aileler tarafından oluşturulmuştur. Belki Elbistan'da yaşayan herkes bu gerçeği biliyordur ama uzun süredir memleket haricinde olan Elbistanlıları da düşünerek bunu belirtmeyi gerekli gördüm. Bu yazının merkezi, Karahasanlıların köylerinden biri olan Elbistan'daki İkişpınar/Domolar köyüdür aslında.

Anlatıda geçen olaylara baktığımızda kısmen ve hatta tamamen 'Biz de de böyleydi' diyeceğimiz olaylar gibi gelmesi doğaldır. Çünkü bu güzel hasletler bu yörenin hatta bütün Anadolu'nun ortak hasletidir. Önemli olan bu hasletleri şu an itibariyle ne oranda yaşatıp yaşatmadığımızdır.

Uzak-yakın köylerden gelen ihtiyaç sahiplerinin İkişpınar/Domolar köyüne gelerek ihtiyaçlarını nasıl bir töreyle giderdiklerini anlatmaya çalışacağım okuyucularıma.

İhtiyaç sahibi; hangi köyden-kasabadan, ilçeden olursa olsun ihtiyaçları misafir olduğu evin sahibi tarafından tespit edilerek duruma ona göre müdahale edilirdi. Genellikle dışarıdan gelen ihtiyaç sahibi vatandaşlar; Doğan Demir (Domo), İbrahim Özdemir (Mado), Hakkı Düzdemir (Kel Hakko) ve Bayram Totolar'a misafir olurlardı. Çünkü bu isimler hem ihtiyaç gidermede ihtiyaç sahiplerinin onurunu gözetmeye dikkat ederlerdi hem de fitraten cömert insanlardı. Bundan dolayıdır ki gelenler bu isimleri tercih ederlerdi.

Gelirken yanlarında satmak için getirdikleri üzüm, ceviz, sucuk, bastık, pestil, pekmez gibi ürünü daha önceden tanıdıkları misafir evine indirirlerdi. Ürünler dediğimize bakmayın siz, bu ürünler dış kovuğunu doldurtacak kadar şeylerdi ancak. Maksat ise aldıklarını sanki sattıklarının karşılığında almışlar gibi olmalarını temin etmektir.

Misafir gelen şahıs nelere ihtiyacı olduğunu ev sahibine söyler, ev sahibi de misafirin getirdiği ürün her ne ise bir leğene doldurarak köy halkının tamamına dağıtırdı. Köylü, köye gelen ihtiyaç sahibi o misafir için misafir evine "hoş geldin"e gelirdi. Misafire hoş geldin denilir, oturulup hoş sohbetler yapılırdı. Gelen köylüler misafir evinden ayrılırken ev sahibine, "senin misafirin neye ihtiyacı var?" diye sorarlardı. Misafirin, ihtiyaçlarının ne oldu-

ğunu ev sahibine daha önceden söylediğini bütün köylü bilmesine karşın sırf mahcup olmasın diye bilmiyorlarmış gibi davranılır, onun rencide olmasına yol açacak davranışlardan kaçınılırdı. Ev sahibi misafirin ihtiyacı her neyse tereyağı, peynir, kuzu, yün, un veya bulgur- köylü kendi evinde bulunan o üründen bir miktarını hazırlayıp misafir evine götürürdü. Köylünün getirdiği ihtiyaç maddeleri misafirin kaldığı evde toplanıp biriktirilirdi. Misafir, ihtiyacı olan malzemeler toplanır toplanmaz hemen kalkıp gitmez, en az bir hafta daha kalırdı. Ev sahibi bu süre içerisinde köylülerin getirdiği malzemeleri düzgün bir şekilde sınıflandırıp paketler, misafirin götürebileceği bir şekilde çuvallara yerleştirirdi. Misafir; gideceği gün hayvanına güzelce yüklenir, selamete uğurlanırdı. Misafir gönül rahatlığıyla evine dönerken, bu güzel adet sayesinde bütün ihtiyaçları temin edilmiş olurdu.

Bundan daha güzel olan bir uygulama daha vardı ki, söylemeden geçsek haksızlık yapmış oluruz. Bu uygulama ise şu şekilde gerçekleşirdi:

Mevsimi olmayan bir ürüne ihtiyaç duyan vatandaş, mevsim ürünlerinden bir miktar toparlayıp gelirdi. Örneğin; mevsim kıştır ama vatandaşın yüne ihtiyacı var! Ne yapsın? Üzüm, pekmez, bastık gibi ürünlerden hazırlar, onları yanına alıp misafiriğe gelirdi. Mevsim koyun kırkma zamanı değil ama ihtiyaçlar beklemiyor işte. Ürünler köye dağıtılır, zamanı gelip köylü kendi ihtiyacı için yün kırktığı vakit yünlerden bir kısmını daha önceden gelen misafir için ayırarak misafir evine getirip bırakırdı. Ev sahibinin çuvalladığı yünleri ya misafir gelip götürür veya misafir sahibi müsait bir zamanda fazlada geciktirmeden kendisi götürürdü. Çünkü ihtiyaç sahibinin ihtiyacı vardır. Bilinir ki misafir ya kız gelin edecek ya da oğlan evlendirecektir. Böylece bir ihtiyaç sahibinin ihtiyacı daha giderilmiş olurdu.

İkişpınar/Domolar Köyünden Ali Polat isminde bir vatandaş her Türk genci gibi vakti geldiğinde vatani görevini yapmak üzere askere gider. Talimdi, eğitimdi, nöbetti derken bilinmedik bir hastalığa tutulur ve komutanları tarafından tebdil-i hava için izne çıkarılır. Sevinçlidir Ali Polat. Nicedir görmediği eşini ve iki çocuğunu görecektir, yakınlarıyla hasret giderecekti ama takdir-i İlahi'nin kendisi için ne hazırladığını kim nereden bilebilir ki! İzninin bitmesine bile izin vermez amansız hastalık ve Ali gencecik bir yaşta hastalığa yenik düşer ve canını ecelin pençesine teslim eder. Geride gençliğin baharında taze bir gelin ve iki masum yavru bırakarak bu dünyadan göçüp gider.

Ali ölüp gider ama geride kalanların yaşamak için mala-paraya ihtiyaçları vardır ve ne yazık ki rahmetliden geriye hiçbir şey kalmamıştır. Ailenin geçimini sağlayacak bir geliri de bulunmamakta-

dır. Zaten fakir olan aile, Ali'nin ölümüyle daha da fakirleşir. Allah'tan ki köylüleri duyarlı insanlardır da aç-açıkta kalmazlar bir süre ama nereye kadar sürebilir ki bu durum! İki küçük çocukla bir başlarına kalakalmışlardır. "Acıyan uyumuş, acıkan uyumamış" derler de ne kelime! "Aça dokuz yorgan örtmüşler, yine uyuyamamış" demek daha doğru olur. Bu böyle gitmezdi, bir şeyler yapması gerekiyordu ama ne? Sonunda her başı sıkışanın yaptığını yapmaya karar verdi.

Fatey (köylüler Fatma'ya Fatey derlerdi) aklına gelen çareyi nasıl gerçekleştirebileceğini günlerce düşünüp taşındı. Yapacağı şeyin ayıp-günah olmadığını biliyordu ama genç gelin başına ağırına gidiyordu bu durum yine de. Nihayet başka bir çare olmadığını kendi kendine itiraf ederek aklına gelen çareyi gerçekleştirmek için ilk adımı atmaya karar verdi.

"Aç beklemekle karın doymaz" diyerek, köyde saygınlığı ve merhameti ile bilinen Domo -Doğan-Amca'nın kapısını çalar. İçinde buldukları durumu dili döndüğünce anlatmaya çalışır Domo Amca'ya. İçi ezilerek dinler Domo Amca, Fatey'i. Gerçekten çok zor durumdadırlar, öyle ki eskilerin deyimiyle, 'Tahtadan saca varacak' durumları bile yoktur. Domo, bir hal çaresi düşünürken, Fatey'in gönlüne sığmayan duyguları coşagelerek dile dökelür bir anda:

*Gelenim kesildi soranım yoktur
Gözümüz düşüyor kur'ekmek diye.
Yokluğa bir çare bulamaz doktor
Soframız açılmaz yok yemek diye.*

Domo, bu sözler karşısında daha da ezilir. En yakın komşusu bu durumda olacak da kendisinin bundan haberi olmayacaktı! Bu, kabul edilebilecek bir durum değil doğrusu, habersiz olmasının tek sorumlusu komşusunun durumundan habersiz olan kendisiydi şüphesiz ki. Hani "Komşusu açken tok yatan bizden değildir." diyen bir peygamberin ümmetiydi! Böyle mi olurdu ümmetlik? Onlar aç-perişan haldeyken kendilerinin tok gezmelerinin dinen de caiz olmadığı hükmü de aklına gelmez mi tam bu sırada! Yangın yerine döner yüreği. O güne kadar deyişet söylemeyen dili coşa gelerek başlar söylemeye:

*Eşi dostu göz ardına eyleme
Ağlaşan çocuğa ekmek bulunur.
Yokluğunu namertlere söyleme
Yağlı yavan elbet yemek bulunur.*

Domo Amca'nın ekmek bulunur demesi, Fatey'in derdini hafifletmez; ama umutlandırır en azından. 'Bulunacak da nasıl bulunacak' gel-gitleri arasında bir daha sesi kerpiç duvarlarda yankılanır:

*Şu koca dünyada yoktur kimsemiz
Orta yerde kaldık çıkmaz sesimiz
Umudu tüketir her nefesimiz
Yaklaşan baharı biz görmek diye.*

Çaresizliğin tavan yaptığı bir yürekten dökülen dokunaklı sözler, Domo Amca'nın yüreğine cam kırığı gibi oturur. 'Şu koca dünyada yoktur kimsemiz' derken Fatey'in yüzüne yansıyan ifade tükenmişliğin resmiydi adeta.

*Kulunu bunaltmaz Hazret-i Yezdan
Yusuf'la nurlandı o kara zindan
Umudunu kesme gelecek yazdan
Ömrü olanlara görmek bulunur.*

Doma Amca'nın sözleri karşısında umudu iyice yeşeren Fatey, gözüne ferin dizine dermanın tekrar geldiğini hisseder:

*Tebdil hava etti devlet askeri
O da vefat etti boş kaldı yeri
Açlık çekiyoruz günlerden beri
Ağlaşır bebeler biz durmak diye.*

Doma Amca'nın gözleri yaşarır. Fatey'in kendisi aç kaldığı için değil, açlıktan avutamadığı çocukları için geldiğini söylemesi karşısında erir tükenir. Doma Amca bilir ki, Kararahasanuşaklı ne kadar muhtaç olursa olsun dilen/e/mez ama bir ana çocukları için her şeyi göze alabilir. Tabi ki Domo Amca ayağına kadar gelip durumunu anlatan birine karşı duyarsız kalamazdı, gereken her ne ise elbette yapılacaktı. Dost düşman bunu böyle bilirdi bu yörede.

Muhtaç olduğu bilinen kişi için öteden beri yapıla gelen iş bellidir. "Keşke bu gelin kızımız bize gelip durumunu anlatmadan önce biz onları düşünüp bir şeyler yapsaydık." diye aklından geçirdi Domo Amca. Gerçi köydeki herkes bu konuda suçluymuştu açıkçası, hiç kimsenin de mi aklına gelmezdi böylesi bir durum? Kocasını ölmüş bir kadın ve iki çocuk. Nasıl düşünülmezdi ya. İçinden, 'yazıklar olsun bize, töreyi de unuttuk' diye hayıflandı. Bunun vebali bütün köylünün üzerindeydi, herkes bu durumdan vicdanen sorumluydu. Bu karmaşık duygular yumağından sıyrılıp Fatey'in sözüne karşılık verdi:

*Muradı gözünde kaldı askerin
Gözü kara gayet dar imiş yerin
Düştüğün sel suyu oldukça derin
Bereket bahşeden ırmak bulunur.*

Fatey 'Bereket bahşeden ırmak bulunur.' manasını çözmüştü. Doğru yere geldiğini ve derdine çare olunacağına dair kanaati iyice pekişmişti. Yokun yoka karıştığı bu dönemde bakalım nasıl bir çare bulunacaktı, doğrusu Fatey de merak ediyordu. Domo Amcanın hitabıyla yere eğik başını kaldırması bir oldu:

-Fatey kızım! Geçen gün komşuların eşeği öldü. Sürüyerek götürüp itler yesin diye dereye bıraktılar. Sen şimdi git o eşeğin derisini yüzerek katlayıp bana getir.

Fatey, gençtir ve tıfildir; ama töreden de haberdardır. Durumu az çok tahmin etse de sonucu merak etmektedir. 1940'ların sonlarıdır yıllar. Henüz genç olan Fatey, gelin başına giderek ölen eşeğin derisini yüzüp Domo Amca'ya getirir.

Domo amca bunu keskin bir bıçakla dilim dilim keser. Fatey'e:

-Fatey kızım, sen bunun her dilimini bir eve götürüp bırak, sonrada çek evine git, der.

Fatma, bu dilim dilim kesilen eşek derisinin her bir dilimini bir eve bırakır ve işini bitirince dönüp evine gider.

Bir süre geçtikten sonra Domo Amca evin üstüne çıkararak komşularına seslenir:

-Hey komşular! Fatey kızımız sizin her birinize çarık yapmanız için birer deri getirdi. Sizin evinizde yiyecek, yağ, peynir, çökelek, un, bulgur ne varsa herkes bunun karşılığında,

Fatey gelinimiz adına getirsin!

Çağrısını yaptıktan sonra evin damından aşağı iner. Domo Amca'nın ilanını duyan duymayana duyurarak köyün her yanına ulaştırır. Bu şekilde köylülerin kimi yağ, kimi peynir, kimisi un-bulgur derken o seneki kış ihtiyacını giderecek kadar temel gıda maddesi Domo Amca'nın evinde toplanır. Toplanan gıda malzemesini yerli yerince istifleyen Domo Amca doğruca Fatey Bacı'nın evinin yolunu tutar. O günler sahiplilerin bile yokluk-kıtlık çektiği yıllardı. İki çocukla yapayalnız kalan Fatey Bacı, o gün iliklerine kadar yokluğa gark olsa da evvel Allah sonra töre sayesinde hayatını sürdürüp gider. Bir daha da en azından açlıkla yüz yüze kalmaz. Söz konusu Fatey Teyze iki yıl kadar önce yaklaşık 100 yaşında vefat etmiştir. Allah rahmet etsin!

Ezcümle: **“Töreyi Yaşat ki İnsan Yaşasın.”**
“İnsanı Yaşat ki devlet yaşasın”

Töre dedikleri sözlü kanundur
Barışa huzura sirayet eder.
Seni tamamlayan noksan yanındır
Mağdura mazluma inayet eder.

Millet olanların töresi olur
Hükmünün sürdüğü yöresi olur
Haksızla hesabı göresi olur
Arsıza hırsıza puh lanet eder.

Sevip sevilenin kavuşmasında
Yolcunun selamet savuşmasında
Oğuz töresinin duruşmasında
Hakan dahi ona riayet eder.

Kararda töreler esas alınır
İçinde örf denen adet bulunur
Beyle tebaaya aynı kılınır
Buna uymayanlar cinayet eder.

Töresinden ulu olan ayrılmaz
Ayrılanlar bize mensup sayılmaz
Doğru sallansa da her dem yıkılmaz
Bey olan beyliği bir devlet eder.

Kültüre tabiyim töreye bağlı
Şair **Gözü kara**'m yöreye bağlı
Fitne çıkarırlar nereye bağlı
Hain vatanına ihanet eder.

Ahmet ÇITAK

NEYE YARAR Kİ

Zaman değirmendir öğütür bir bir.
Başak başak açsan neye yarar ki
Hayat bir medrese eğitir bir bir
Okumaktan kaçsan neye yarar ki

Kimine bahardır geçen her mevsim
Kiminin hayatı soluk bir resim
Kimi iz bırakır kimisi isim
Kuşlar gibi uçsan neye yarar ki

Doğumla başlar bu tuhaf yarış
Bazen yol uzundur bazen bir karış
Kaçınılmaz olan hedefe varış
Ab-ı hayat içsen neye yarar ki

Firavun ol geçmez ecele sözün
Karun ol istersen doymasın gözün
Huzur-u mahşerde yok ise yüzün
Servetini saçsan neye yarar ki
İster neşe bürün ister bat gama
Seçiminiz sadece süslü bir yama
Kısa çok ömrünü uzatmaz ama
Uzunu da seçsen neye yarar ki

İskender giderken eli boş gitti
Kimin dünyalığı ahrete yetti
Her masal bir karış kefenle bitti
Altından da biçsen neye yarar ki

Azrail tahsildar şeklini alır
Emanetin gider posası kalır
Sırra kadem bassan ecelin bulur
Denizleri geçsen neye yarar ki

O GÜNLER DİLE GELSE VE BABA FUAT...

Şoför edebiyatı yolculuğuna *"Baba Fuat bir fazla"* ile başladım. Bu sözü 1980'li yıllarda Mersin Halk Eğitimi Merkezinde müdür yardımcısı olarak çalışırken derlemiştim. O zaman Mersin'in Bahçe Mahallesi Soğuksu Caddesinde oturuyordum. Soğuksu Caddesi o dönemde mahalle arasından geçen caddelerin en işleklerindendi. Ehliyetsiz sürücülerin kaçak yolu... Bisikletlisi, motorlusu, tablacısı hepsi bu caddeden geçer. Hatta tablacıların akşam buluşma noktası. Sıra sıra dizilirler. Elmacısı, üzümçüsü, mevsimine göre ne ararsan bulursun. Onun için de çok gürültülü bir cadde. O caddede Zubaroğlu Apartmanı'na taşındığımda gürültüden günlerce uyuyamamıştım. Daha çok yerli Araplar'ın yaşadığı bir mahalle idi. Caddedeki Yazlık Atlas Sineması caddenin yakışığı. Yazın seyircilerle dolar taşar. Sinema gişesinin hemen bitişiğinde Erciyes Bakkaliyesi... Adından da anlaşılacağı gibi sahibi Kayserili Mustafa Yalçınkaya. Mustafa, Tevfik Sırrı Gür Lisesinde öğretmendi. Dükkânda daha çok sucuk ve pastırma satardı. Caddede o işi yapan başka kimse yoktu. Yolumun üstündeydi. İş dönüşü muhakkak karşılaşırdık. Sonra borca alış verişi yapmaya başladık. Alış verişi ilerleyen zaman içinde dostluğa dönüştü. İyi de dost olmuştuk. Dostluk ipi ben Mersin'den ayrıldıktan sonra koptu. Ama biz, aradan çok zaman geçmesine rağmen pastırma satan Mustafa Yalçınkaya'yı hiç unutmadık.

Zubaroğlu Apartmanındaki evim iş yerine çok

yakındı. Her gün yaya gidip geliyorum. Zaten evi de iş yerine çok yakın diye kiralamıştım. Gide gele caddedeki kişilerle tanıştık. Selâm alıp vermeye başladık. Bisikletçi Diyaş, Darbukacı Derviş apartman kapısından çıkarken karşılaştığım ilk kişilerdi. İşe gidiş gelişlerimde çevredeki insanları inceler neler düşündüklerini merak ederdim. O meraklı geliş gidişlerimde gözüm bir gün yol üstünde kırmızı bir pikaba ilişti. Arkasın da *Baba Fuat bir fazla* yazılı. Sözü repertuvarıma aldım. Fakat demek istediğini bir türlü çözemedim. Söz, dilime tepiş oldu. Çok düşündüm. Maalesef sonuç yok. Çaresizim. Sahibine soracağım. Sabah erken işe gittiğim için o saatte sormak uygun olmaz diye düşünüyorum. İş dönüşünde de pikap olmuyor. Fakat ne olursa olsun kafaya koydum.

Yazının mahiyetini öğreneceğim.

Günlerden bir gün pikabın durduğu evin önünde birisine rastlar mıyım düşüncesiyle işe geç gittim. Gerçekten istediğim oldu. Bir teyze pikabın hemen yanı başında oturuyor. Tersler diye de korkuyorum. Çekine çekine yanına yaklaştım.

-Günaydın teyze.

-Günaydın.

-Nasılsın iyi misin?

-Aman bire oğlum bu yaştan sonra iyi olsak ne olacak. Yaş geldi sona dayandı. Öyle böyle ömür bitip gidecek.

Bu Baba Fuat'ın ilk pikabı. Maalesef biz o zaman kırmızı pikabın fotoğrafını çekememiştik.

-Hayırlısı olsun teyzeciğim. Öyle böyle derken bir gün ömür bitecek. Onun için hayırlısı diyelim. Teyzeciğim izinin olursa bir konuda yardımını isteyeceğim. Ama kızmayacaksın.

-Kızıp kızmayacağım ne istediğine bağlı. Meramını anlatmadan pazarlığa başlama yavrum. Ne isteyeceksin bilemiyorum ki... Haydi, söyle bakalım.

-Teyze bu pikap sizin mi?

-Evet... Eşimin pikabı.

-Eşiniz ne iş yapar?

-Balıkçıdır. Usta bir balıkçı. Mersin de: **"Baba Fuat bir fazla"** dedin mi herkes bilir. Mersin balıkçılığı ondan öğrendi.

-Peki, teyze kızma ama arabanın arkasına neden **"Baba Fuat bir fazla"** yazıldı.

-Aman bire yavrum senin ki de soru mu Allah aşkına? İş bulamadın it mi taşıyorsun. Ne yapacaksın. Git işine Allah'ını seversen. Öğrendiğinde ne işine yarayacak. Kimin derdine derman olacak.

-Bana kızma diye sizinle pazarlık yapmamdaki sebep bu idi. Ben çok merak ettim. Sakıncası yoksa söyler misin?

Teyze önce nazlandı tuzlandı. Kafasını bir sağa bir sola çevirdi. Lâ havle çekti. Baktı ki ben ısrarla konunun üstünde duruyorum. Dayanamadı başladı anlatmaya:

-Eşim balıkçıdır. Söylediğim gibi Mersin'in en ünlü balıkçısıdır. Kalender bir yapısı vardır. Kendine göre çok özel bir adamdır. Lacivert takımının yakasından kırmızı gülü hiç eksik olmaz. Ona göre kim ne derse, kim ne yaparsa Baba Fuat bir fazlasını yapar. Bir kişi on çay ismarlamışsa Baba Fuat on bir çay ismarlar. Herkes bir evlidir. Baba Fuat'ın bir fazla olması için iki evli olması gerekir. Ve nitekim evlilikte de Baba Fuat bir fazladır. Kısaca kim ne yaparsa Baba Fuat bir fazladır. İşte Baba Fuat'ın hikâyesi böyle yavrum, oldu mu? Amacına ulaştın mı?

-Oldu teyzeciğim. Baba Fuat'ın hikâyesini anlatarak beni mutlu ettin. Sağ olasın, çok yaşayasın.

Ömrün uzun olsun. Baba Fuat'a da bizden selam olsun dedikten sonra elini öptüm. Vedalaştıktan sonra da ayrıldım. Hem gidiyor, hem gülüyorum. Muamma çözüldü. Sabırla koruk helva oldu.

Kamyon Edebiyatıyla **İlgili Rüzgâr Özür Dilese de / Dal Kırıldı Bir Kere** adlı kitabımın ortaya çıkmasına Baba Fuat bir fazla sözünün sebep olduğunu duyan ve Mersin'de ikâmet eden değerli dostum Kemal Öğretmen (TRT Çukurova Radyosu THM Müdürlüğünden emekli) Baba Fuat'la ilgili birtakım tespitlerinin olduğunu kendisinin de dost olduğunu bir telefon görüşmesinde söyledi... Tespitlerini de bir şekilde bana ulaştırdı. İşte bana ulaştırdığı tespitlerinden bir bölüm:

"Ünü şehrin sınırlarını aşmış, adeta şehrin sembolü haline gelmiş kişiler vardır. O şehrin adı geçtiğinde akla ilk gelen onlar olur. **Baba Fuat bir fazla** da Mersin için öyle bir kişiliktir. Onun gerçek adı Fuat Diler'dir. Fakat gerçek adıyla onu hiç kimse tanımaz.

Hatta 60 küsur yıldır balıkçılık yaptığı Mersin balık halinde bile gerçek adını kimse bilmez.

Mersin'de göreve başladığım 1973 yılından itibaren ben de onu gerçek adıyla değil, mahlasıyla tanıdım. Sevgili dostum Halil Atılğan, şoför edebiyatıyla ilgili bir kitap hazırladığını, yıllar önce Mersin de Fuat Diler'in arabalarının arkasında gördüğü "Baba Fuat bir fazla" yazısı nedeniyle kitabında ona da yer verdiğini söyleyince, ben de bu kişiyle ilgili bildiklerimi aktardım. Halil Bey, bu kişinin aslında müstakil bir kitaba konu olabileceğini, ancak şimdilik yaşamından kesitler vermenin uygun olacağını, kendisinin Ankara'da olması nedeniyle konuyla benim ilgilenmemi istedi.

16.07.2011 tarihinde saat 09.00'da Mersin Balık Halindeki dükkânında Baba Fuat'la buluşup konuştuk. Önce **"Baba Fuat bir fazla"** mahlasının nasıl ortaya çıktığını sordum.

Baba Fuat 1928 Mersin doğumlu. Önce değişik iş yerlerinde çalışmış; fırın, kasap, bakkal, manav vb. Herhangi bir eğitimi, hatta okuması yazması dahi olmadığı için başka şansı da yokmuş. Kendi deyimi ile hayat mektebinden mezun olmuş. Üstün zekâsı, cesareti, çalışkanlığı, sevimliliği, espri yeteneği sayesinde kısa zamanda ekonomik güç ve sosyal statü kazanarak sıvırılmış. Öte yandan engin hoş görüsü, babacan tavırları nedeniyle kendisine önce "Baba" mahlası takılmış. Devlete olan bağlılığını oğlunun adını Devlet ve Hükümet koyarak ifade etmiş. Vali, komutan, hâkim, savcı, emniyet müdürlüleriyle arkadaşlıkları meslektaşları tarafından kiskanılmaya, hatta küfre varacak sataşmalara muhatap olmuş. Onları **Kim ne söylüyorsa bir fazlası** diyerek susturmuş. Ancak **"Bir fazla"** sözcüğü kendisine öylesine yapışmış ki, Baba Fuat altta kalmaz, iyiliğine ya da kötülüğüne kim ne derse, her sözün bir fazlasını söyler anlamında "Bir fazla" demeye başlamış. Böylece uzun uzun konuşmaya gerek kalmadan, övgüye de yergiye de **"Bir fazla"** diyerek cevap vermiş.

Bir fazla mahlası kendisine bu türden kolaylık sağlarken, çoğu zaman zarar da vermiş. Dükkânına gelip üç, beş kilo balık alan bazı müşteriler, balığı tarttırdıktan sonra tezgâhtan bir de fazla balık almış. İşçiler buna karşı çıktığında, müşteri: "Dükkânınızın önünde bir fazla yazıyordu, ben de onun için bir fazla balık aldım" cevabını vermiş: Ancak bu durum, Baba Fuat'ı üzme yerine mutlu etmiş. Ününü daha geniş kitlelere duyurmuş. Sadece balıkta değil, sözde de hep bir fazla olmuş.

Baba Fuat günlerden bir gün: Mersin'in sevilen hâkimlerinden, Asliye Ticaret Mahkemesi Başkanlığı da yapmış Sn. Şemsettin Karahan'ın duruşmasına girer bir işi için. Şemsettin Bey Baba Fuat bir fazlayı görünce duruşmayı aralar, iki elinin parmaklarını havaya kaldırarak: "Baba Fuat on milyon" der. Baba Fuat hiçbir sözün altında kalmaz, ama saygıda da kusur etmez. Hâkime saygısını göstermek için önce düğmesini ilikler, sonra esas duruşa geçer ve: "On bir milyon hâkim bey" der. Baba Fuat'a göre hâkim bey sülalesine on milyon kez küfretmekte. Baba Fuat da

on bir milyon diyerek bir fazlasını hâkim beye iade etmektedir. Baba Fuat her zaman olduğu gibi yine bir fazladır.

Baba Fuat bir gün Kuzey Kıbrıs'ta kızının işlettiği lokantada otururken, kadınların oturduğu masada Kastamonulu bir Bayan Baba Fuat bir fazlayı kastederek: "Sor bakalım baban hiç Kastamonu'ya gitmiş mi?" Baba Fuat: "Sarımsağı severim ama hiç oraya yolum düşmedi" cevabını vermiş. Tabi masada bir alkış tufanı kopmuş. Kastamonulu Hanım: "Anam kurtuldu, babama söyleyeyim de içi rahat etsin" demiş.

Mersin de Baba Fuat'ın adresi için öyle mahalle, cadde, sokak, apartman adı, yazmaya gerek yok. Bu durumu yine Baba Fuat'ın Ankara Ulus Postahanesi'nde görevli Perihan adında telefon arkadaşıyla yapan bir bayanla ilgili anısını naklederek anlatmaya çalışalım. O dönemde şimdiki gibi telefonu çevirerek kişiye ulaşmak mümkün değil. Ancak bir görevlinin bağlamasıyla görüşme gerçekleşiyor. İşte o dönemde Baba Fuat geç vakitte Perihan Hanımı arar. Görevli telefonun bağlanmasını sağlar ve Baba Fuat'la Perihan Hanım konuşmaya başlar. Ancak Perihan Hanımın sesi değişik gelmektedir. Baba Fuat şaşırır.

-Sesin niye bozuk geliyor"?

Perihan Hanım:

-Peki senin sesin niye bozuk geliyor.

Baba Fuat;

-Ben gece kuşuyum da ondan.

Perihan Hanım;

Ben de gece kuşuyum deyince Baba Fuat hayatında hiçbir fırsatı kaçırmadığı gibi, bu fırsatı da kaçırmaz.

-Mersin'in geceleri güzel olur sizi Mersin'e davet ediyorum der.

Perihan Hanım bu daveti geri çevirmek istemez. Adresini ver geleyim deyince, Baba Fuat da hemen adresini verir: "Baba Fuat Bir Fazla-Mersin". Perihan Hanım davetin ciddi olmadığını düşünüp böyle adres olmaz, davetin ciddi değil diye çıkışır. Baba Fuat: Perihan Hanımı ikna etmek için, Mersin'in küçük bir şehir olduğunu, herkesin bir birini tanıdığını, kendisinin Mersin'de bilinen bir kişi olduğunu, otogardan hatta Adana Havaalanından bindiği bir taksinin Mersin'de kendisini hemen bulabileceğini, eğer tersi olursa o taksi şoförünün sorumlu olacağını belirtir. Bu kadar açıklamadan sonra Perihan Hanım Mersin'e gelmeye karar verir. Ancak iki gün sonra Perihan Hanım yerine Ankara Bahçelievler Postahanesinden gönderilmiş, Baba Fuat Bir Fazla-Mersin adresiyle bir zarf gelir. İçinde de bir milli piyango bileti vardır. Perihan Hanım, gönderdiği mektupla adresin doğruluğunu test etmek istemektedir. Nitekim daha sonra Baba Fuat'ı arayarak mektubunu alıp almadığını sorar ve aldı ise içindeki milli piyan-

go biletinin numaralarını okumasını ister. Numaraların doğru söylediğini görünce, adresin doğruluğunu anlar ve Baba Fuat'a Mersin'e geleceğini söyler. Baba Fuat da, Mersin'de Mersin oteli yanında Sahil Lokantasına gel, üzerinde televizyon ve kırmızı güller olan masada beni bulursun der. Nitekim öyle de olur ve bir Cuma günü Perihan Hanım konuştukları gibi Mersin'e gelir Baba Fuat bir fazlayı dediği yerde bulur. Böylece uzun sürecektir bir dostluğun da temeli atılmış olur. Perihan Hanım Mersin'in küçük bir şehir olmadığını, Baba Fuat'ın ününün büyüklüğünü, PTT'ci olarak en kısa adrese sahip olduğunu öğrenir ve daha sonra hep aynı adresle yazışır: **Baba Fuat bir fazla-Mersin.**

Böylece "**Baba Fuat bir fazla**"nın Şoför Edebiyatına nasıl girdiğini de öğrenmiş olduk. Bu tespitimiz bazı sözlerin de nasıl ortaya çıktığının belgeseli oldu. İşte bundan sonra başladık kamyon arkası yazılarını derlemeye. Az gittik uz gittik. Her yolculuk bizi yeni yeni kamyon yazılarıyla buluşturdu. Şehirlerdeki kamyon garajları, şehirlerarası yolculuklar birimizi beş etti. Her kamyon benim için önemli bir kaynaktı. Onun için istemesek de gördüğüm her kamyonu gözüm takılıp kaldı. Kimisi boş kimisi dolu. Ulaşabildiğimiz fotoğrafını çektik. Ulaşamadığımızı yazıya geçtik. Her uzun yolculuğa çıkışımız çok değişik sözlere ulaşmamızı sağladı. Bulduğumuz her güzel söz bizi galeyana getirdi.

Bu sözlerin nasıl ortaya çıktığını düşündüm. Duygulu bir millet olduğumuzu biliyordum. Şoför Edebiyatı yazılarına ulaştıkça, onlarla ilgili tespitlerim arttıkça duygularım katmerlendi. Bu duyguları yaşadıkça Topuz Eşe ile Goca Anşanın Abdal Süslü Hasan Ağaya yaktığı ağıtlar geldi aklıma. Abdal Süslü Hasan Ağa: Boyu posu, heybetli yapısıyla, davul zurna çalmadaki ustalığıyla ünlüdür Çukurova'da. Günlerden bir gün Süslü Hasan Ceyhan'da, Ceyhan nehri kenarındaki çadırında vefat eder. Hasan Ağanın vefatını duyan eş dost ve tüm yakınları yas yerine gelirler. Ağıtlar yakılır. Özellikleri dile getirilir. Topuz Eşe ile Goca Anşada Hasan Ağanın özelliklerini ağıtla dile getirenlerdendir. Ellerinde Hasan Ağanın soykaları. (Hasan Ağanın üstünden çıkan elbiseleri.) Karşılıklı söylerler ağıtlarını. Bir Topuz Eşe, bir Goca Anşa. Tıpkı âşıkların atışması gibi.

Goca Anşa (Koca Ayşe):

Kele Eşe kele Eşe

Süslü Hasan ölmüş taman

Davuluyla zurnası

Bak asılı kalmış taman

Topuz Eşe:
Hasta Süslü Hasan hasta
Kuşburnu ezmesi tasta
Davran da kalk Hasan ağam
Bizi koyup gitme yasta

Goca Anşa:
Melekleri türbe yapşın
Cenneti âlânın katına
Ağam gitmesin hacetsiz
Davulu asın tabutuna

Topuz Eşe:
Davulu ceren derisi
Yerini tutmaz birisi
Bizler kaldık gözü yaşlı
Gelir ağıtın gerisi

Goca Anşa:
Süslü Hasan zurna çalar
Soluk yetmez soluğuna
Azrail mi girmiş taman
Düdüğünün deliğine

Topuz Eşe:
Öldüyüse uğur ola
Varsın gitsin güle güle
Genç ömrünü heder etti
Boz kasnağı çala çala

diyerek Topuz Eşe ile Goca Anşa arı duru bir dille Hasan Ağa'ya olan duygularını dile getirirler. Eee... Topuz Eşe, Goca Anşa duygusunu dile getirir de şoförler dile getirmez mi? Elbette getirir. Onlar da yürekten söyler sözlerini. Sözcükler kelebek gibi uçuşur: “Çölde kalan tek çiçek sen olsan / Seni yaşatmak için her gün ağladım. / Adı sevdaysa bu cehennem, sen yaktın da ben yanmadım mı? / İnat etme gökyüzü benim kadar ağlayamazsın. / Balıkların gözyaşı denizde belli olmaz” diyerek aşk ve sevdâ konusundaki düşünceleri işte böyle dile gelir. Her bir söz şiir gibidir. Burcu burcu sevgi kokar.

Aşk onlar için: *Hayat lokantasında yenen büyük kazık / Hayatımda öyle bir cümlesin ki sana nokta koyamıyorum*” diyen çaresizliktir. Ya da kamyon arkasına düşen arabesk bir şarkı sözü, “Batsın bu dünya” diyerek Orhan Gencebay'a arka çıkan bir düşüncedir. Onlar bu düşüncelerini: “Eğil ama kırılma. Erenler nutkunu açıkta söyler. Gurbet kuşunun kanadı kırık olur. Güzeli göz, yiğidi söz öldürür. Karanlığın efendisi olacağıma, aydınlığın kölesi olurum. Doğruysan kimse hatırlamaz. Dost ararsan

cebine bak. Dosta kaşımı / Düşmana başımı eğmem” diyerek ortaya koyar. Değişler atasözü niteliğindedir. Onlar arı gibi her çiçekten bal alır. Okkalı sözler söyleyerek insanı kendisine hayran bırakır. “Cahille sohbeti kestim / Aydınları görünce içim kararıyor. İnsanları tanıdıkça hayvanları daha çok seviyorum. İnsanlık bugün de para karşısında çok değer kaybetti. Köprüden geçerken gördüm / Ayı senin gerçek dostun olabilir” kamyon arkası yazıları bahsettiğimiz gölgesi ağır sözlerden sadece bir kaçıdır.

Türküler milletimizin edebiyatı, sözlüğü, mizahı, aşkı gurbeti, tabiatıdır. Türk milletinin dili türkülerde yaşar. Aradığımız tüm güzellikleri bulmak mümkündür. *Sabahınan erken çifte giderken / Öküzün torbadan düşmesi*. Estergon Kalesi, Karacaoğlan, Emrah Köroğlu, Pir Sultan türkülerimiz sayesinde varlığını korumuş ve günümüze ulaşmıştır. Şoför Edebiyatındaki sözlerde aynı türkülerimiz gibidir. Arı duru bir Türkçe ile söylenmiştir. Dil, mizah, hiciv, aşk, gurbet, memleket onların öz Türkçe söyleyişle renk şekil bulmuş, türküler öykünerek varlıklarını korumuş, yeni bir anonim halk edebiyatının oluşmasına vesile olmuştur. Bu edebiyatın içinde aradığımız her konuda söz bulmak mümkündür. Hatta: *Hey! You didnt understand me i burned for it. (Hey! Sen beni anlamadın onun için yanıyorum.)* diyerek İngilizce modasına bile uymuşlardır. Her ne kadar İngilizce modasına uysalar, moda sözcükler kullansalar da: “*En asil intikam af etmektir*” diyerek bayrağı burca dikerler.

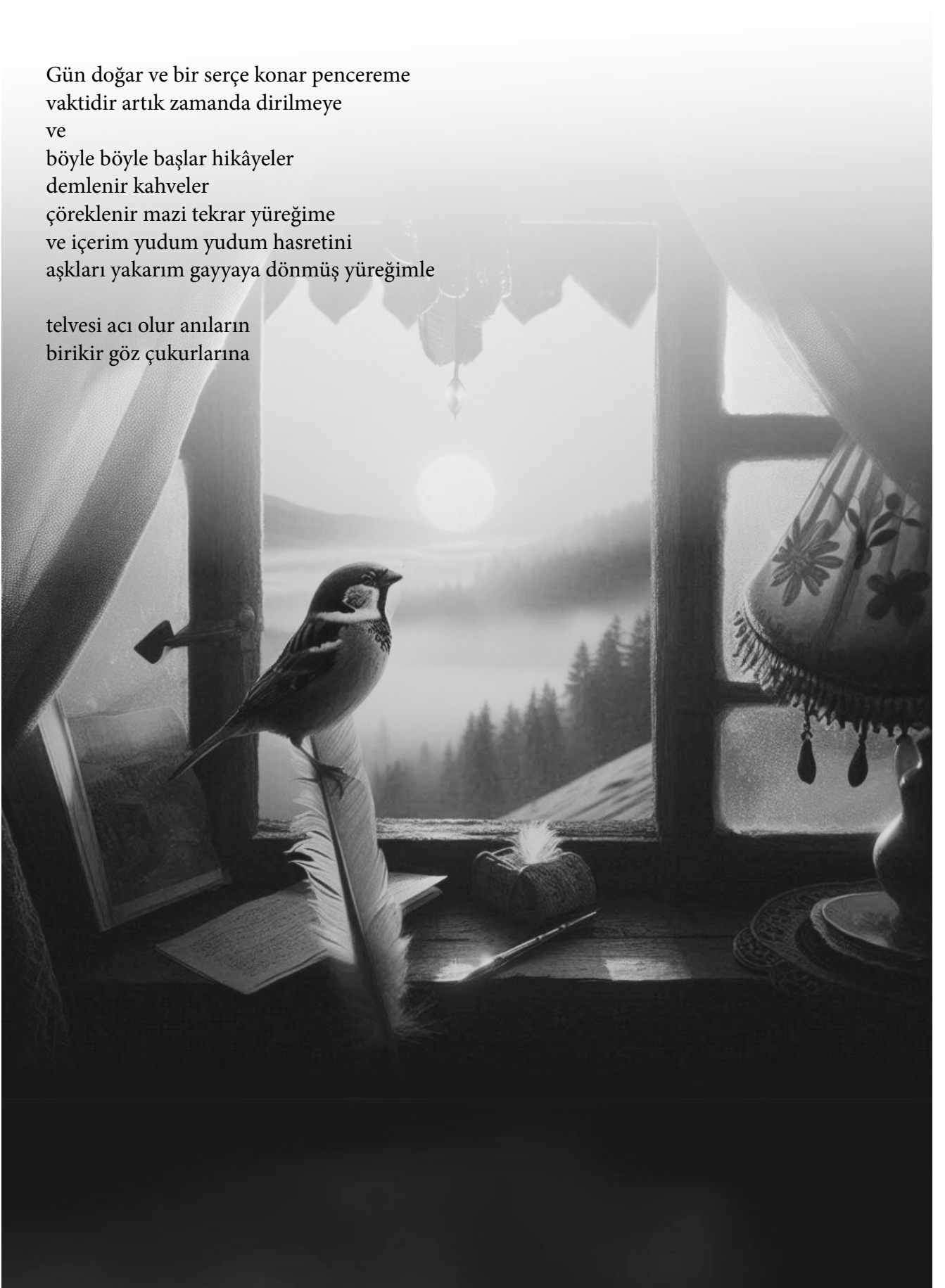
Bunlar bizim uzağımızı yakın eden kahramanlardır. Sevgileri sahte değildir. Hayatının çoğu yollar da geçer. İçten pazarlığı yoktur. Duygu ve düşüncelerini kamyon arkasına özgürce yazdıkları yazılarla ifade ederler. İşte ben; duygularını özgürce ifade eden bu yazıları yıllarca derledim, toparladım, **Rüzgâr Özür Dilese de / Dal Kırıldı Bir Kere** adıyla kitaplaştırarak da toplumun hizmetine sundum. Dilerim ki Toplum Bilimciler konuyu sosyolojik ve psikolojik bakımdan araştırır, inceler. Şoför Edebiyatın kahramanları hakkında son sözü söyler. Bu olgunun nedenini, nasıl ortaya çıktığını bilimsel olarak ortaya koyar, merak ettiğimiz bir takım konuları açıklığa kavuşturur diyor, seçtiğim okkalı birkaç kamyon arkası yazısıyla sözlerimi noktalıyorum.

Nokta kadar menfaat için virgül kadar eğilersen / Sonunda ünlem gibi baş aşağı düşersin. Kader seni yenerim / Ah şu felek zar tutmasa. Söz var iş bitirir / Söz var baş yitirir.

TABLOLARDA GEZİNEN MISRALAR

Gün doğar ve bir serçe konar pencereme
vaktidir artık zamanda dirilmeye
ve
böyle böyle başlar hikâyeler
demlenir kahveler
çöreklenir mazi tekrar yüreğime
ve içerim yudum yudum hasretini
aşkları yakarım gayyaya dönmüş yüreğimle

telvesi acı olur anıların
birikir göz çukurlarına

BİT KOKUSU

Zarife Kadın, elindeki giysiyi çitileyip duruyor, arada telaşla koluna bakıyor "Abooooo... On dakikam kaldı, acele etmeliyim," diye kendi kendine söyleniyordu.

Elli yaşlarında, tabiri caizse bir deri bir kemik olan zayıf bedeni ile sabahın seher vaktinden akşamın geç saatine kadar çırpınır dururdu. Uzun, esmer suratında da yaşlandığına dair kahverengi lekeler ellerindeki gibi her geçen gün çoğalıyordu. Mavi çiçekli basma eteğinin alt kısmını, belindeki lastiğe sokuşturmuş, pijamasını dizlerine kadar sıvamıştı. Ayaklarından baldırına kadar olan derin yanık izlerini kimseden saklamaya gerek duymuyordu. Kirden siyaha dönen krem bluzunu da üç ay kadar önce bacısı getirmişti. Her gün istisnasız bunları giyerdi. Kısacık saçları bembeyazdı. Sık sık düzelttiği başındaki yaşmağı da iyice eskimişti ya Davut'un hediyesi diye değiştirmeye yanaşmıyordu.

İki üç dakika kadar elindekini çitiledikten sonra çamaşırı büyük bir zarafetle iki yana açıyor, çıkmamış kiri var mı diye kontrol ediyor, ardından uzun kemerli burnuna tutup kokluyordu:

"Çıkmamış bu bit kokusu, çıkmıyor kör olasıca!"

İkinci ezanını duyar duymaz, durdu, çamaşırı dizine koyarak ellerini omzundan yukarıya kaldırıp gözlerini kapattı, titreyen sesiyle: "Ya Rab! Şu ezanlar yüzü suyu hürmetine... Sen biliyorsun! Beni bu yanık bit kokusundan kurtar!" diyerek sessizce mırıldandı. Etrafına baktı. Elindeki maşrapayla bir oraya bir buraya koşturan orta yaşlı kadına ters bir bakış attı. Yoksa gizlice duasını mı dinlemişti? Allah razı olur muydu? Belki yaratanından gizli bir dileği olacaktı. Hem niye sürekli onu gördüğüne anlam veremiyordu. Boş verdi.

On sekiz yıl önce duaları daha farklıydı Zarife'nin. Herkes gibi o da neye ihtiyacı varsa onu isterdi. Bir evlat istemişti, nur topu gibi bir kız. Köydeki her kadının vardı Zarife dışında. On sekizinde evlenmiş olmasına rağmen otuz ikisine kadar bir evlat sahibi olmak için gitmediği doktor, içmediği ilaç, yapmadığı dua kalmamıştı. İnancını hiç kaybetmeden, kimsenin dediğine aldırış etmeden sabırla beklemişti. İlla kız olsun diyor, sağlıklı olmasını da duasına ekliyordu. Kızının, eşi Davut gibi beyaz tenli olacağından, gözlerinin onun gibi yeşile çalacağından emindi. Sabahlara dek saçlarını taramayı, süslü tokalar takmayı hayal ederdi. Konu komşunun bebeleri doğdukça sevinir, dualarında ısrarı sürdürürdü. Bacısı Habibe de yeğenine türlü türlü kıyafetler, tokalar, şekerlemeler alacağına söz verirdi.

Aldı da. Hiç esirgemedi. Hem teyzesi hem akrabaları hem köylüler hem de aslanlar gibi kocası Davut, her fırsatta kızlarını sevindirmeyi hiç ihmal etmedi. Nazlı koymuşlardı adını, nazlandırmışlar, el üstünde tutmuşlardı.

Yazık ki Davut'un yeniden evlendiğinden Zarife'nin hiç haberi yoktu. Hele yeni hanımından art arda iki çocuk sahibi olduğunu kimseler demedi ona. Demezlerdi de. Zarife, elindekini çitilemeye devam ediyor, arada avucunun içinde toparlayıp bütün gücüyle sıkıyor, açıp alıcı gözüyle bakıyor, çıkmadığını, bit kokusunun gitmediğini söyleyerek yeniden başa dönüyordu.

Koluna baktı -kurdele bağlı olan bileğine- yine telaşlanıp hızlandı. "İlaç saati..." dedi kel kafalı, gözlüklü adam. Yaklaştı. Arkasında iki adam daha vardı.

Olmayan suyu maşrapa ile oraya buraya döken oda arkadaşı kadıncağız, kendisine uzatılan ilacı alıp bir yudum suyla yutuverdi. Görevli, Zarife'nin telaşına baktı. Çamaşır çitilemekten bilekleri incecik kalmıştı. On beş yıldır aynı olduğunu biliyordu herkes. Telaş kızının okuldan geleceğini sanmasındandı. O gelmeden bit kokusunu çıkardığı kıyafetleri kurutup hazırlamalıydı.

"Haydi, Zarife Hanım, ilacını iç de çamaşırını sonra yıka." dedi. Sesinde bıkkınlıktan çok acıma vardı. Evlat acısının insanı ne hale getireceğini gördükçe hallerine şükür ediyorlardı. Her gün ona ilaç içirene kadar akla karayı seçmelerine rağmen kimseye zararı olmayan bu kadına kızamıyorlardı. Uzun boylu olan, yanındaki görevlilere, kadının kollarını tutmasını söylerken yüzünde hiç de üzgün bir ifadesi yoktu. Zarife'ye kalırsa uykusu gelene kadar beklemeleri gerekirdi. Bu onun iyiliği içindi. Bu ilaçlarında ne kadar faydası olduğu tartışılırdı ama en azından uyku veriyordu da hem diğer hastalarla çamaşır kavgası yapmasını önlüyor hem de dinlenmesini sağlıyordu. Geçen yıl elindeki çamaşırı alan hastanın saçlarını yolmuş, yüzünü tırmalamıştı. Kızının elbisesini kimselere vermezdi.

İki adam, iri bedenleri ve güçlü kollarıyla kadının kollarından tuttu. Zarife çırpınıyor, on dakikasını kaldığını, yetiştiremeyeceğini söylüyordu. Şu an tek arzusu elindeki çocuk elbisesini iki elini birleştirmeye çalışarak çitilemeye devam etmekte. Üç görevli de biliyordu: ortada ne su ne leğen ne deterjan ne çocuk ne ev vardı. Kolundaki kurdeleyi saat, elindeki eski atleti Nazlı'nın elbisesi sanan Zarife'nin inandıkları on beş yıl öncesinde kalmıştı.

Zarife, üç yaşına gelen kızının bitlendiğini duyunca deliye dönmüştü. Hemen evinin bahçesine kazan kurmuş, altına odun vurmuştu. Su ısınınca önce kızının saçını gaz yağı ile tarayacak, ardından Nazlısını misler gibi banyo yaptıracak, çamaşırılarını, yatağını, yorganını baştan sona kaynatarak yıkayacaktı. El bebek gül bebek baktıkları Nazlı'yı küçücük bir bitin bile rahatsız etmesine müsaade edemezdi.

Zarife, su ısınana kadar bakkala deterjan almaya gitmiş, uyandırmaya kıyamadığı kızı muhtemelen

anası gider gitmez uyanmıştı. Yolda komşuyla lafa dalan Zarife, zamanın nasıl geçtiğini anlayamamıştı. Çılgık çılgına koşan komşu oğlunun “Yanıyor, Zarife Teyze eviniz yanıyor,” diyerek bağırmasıyla Zarife’nin de yüreği oracıkta korkuyla kavrulmuştu. Nasıl koştuğunu “Yavrum, Nazlım, ciğerparem!” diye bağırdığını duyan kimseler o günü unutamamıştı.

Konu komşu bütün evi birden sarıp alev alan evi söndürmeyi başaramamış, ateşi umursamadan kendini içeri atan Zarife’nin bacaklarındaki korkunç izler de o günden kalmıştı. Kızı, gözünün nuru Nazlı’yı alevlerden kurtulamamış, çoktan evin diğer eşyaları gibi yanmıştı.

Jandarma, savcı, olay yeri incelemeyen gelen herkesin içi de küçük çocuğun bedeni gibi yanmıştı. Çocuk salonun ortasında bulunduğu için olay hemen anlaşılmıştı. Bahçedeki kazanın altında dağılmış odunlar her şeyi anlatıyordu. Ocağın altından alıp götürdüğü ucu yanan odunu eve girince ortaya atmış olmalıydı.

Kader, kalan ömrünü kedere boğmuştu Zarife’nin. Böyle olmasaydı, Davut başka kadınla evlenir miydi? Davut da haklıydı, evladının ölümüyle aklını kaybeden Zarife’nin iyileşmesi mümkün değildi; doktorlar öyle demişti. Bütün suçu kendinde bulmuştu kadın. Onca yıl bir evladının olması için beklemiş ve onu koruyamamıştı. Herkes yüzüne demese de aslında onu suçlamıştı. Davut bile “El kadar bebe evde yalnız bırakılır mı?” diye kızmıştı tarladan yalın ayak eve koşarken. Davut, yeni hanımından olan evlatlarını severken gözleri doluveriyor, kimi zaman hanımına Zarife diye seslendiğini geç fark ediyordu.

“Tamam, iç ilacını, haydi, bak yetiştiremezsin yoksa.” İçmişti Zarife ilacı. Hemen çamaşırına yine koyuldu. Elindeki eski atleti “Bit kokusu kalmayacak” diye söylene söylene çitilemeye devam etti. Bitin kokusu olmadığını herkes gibi

otuz odalı bu binada kalanlar da biliyordu. Görevli yanındakine eğildi:

“Bak, bu iş olur, yarın Zarife’yi çamaşırhane bölümüne alalım. Madem elinden düşmüyor, gerçekten yıkasın.”

“Yapma be arkadaş,” dedi yanındaki. “Yazık değil mi?”

“Değil, dışarıdan da kirli çamaşır getiririz, yıkar. Emeğinin karşılığını kuruşuna dokunmadan veririz. Parasıyla da kadına üst baş alırız, hatta kadına hesap açtırırız.”

“Olur valla. Bacısına da açıklarız durumu. Sevinirler. Bence farklı ortam ve sahi bir işle uğraşınca zamanla düzeler bu kadın. İlacı da kesebiliriz.”

“Bana kalırsa gerçek su ve çamaşır ile uğraşmak onu yoracak, daha iyi yiyecek ve dinlenecek. Bence bedensel de düzelmeler olacak.”

Görevliler, yavaş adımlarla, odadan kendi aralarında konuşarak ayrılırken Zarife’nin hakkındaki planlarından haberi yoktu. Onlar da haklıydı. Eldeki cevheri görmemezlikten gelmek hata olurdu. Zarife, bu işi başarırdı. Görevli, birden geri döndü, yeniden Zarife’nin yanına geldi. Gülümsedi.

“Zarife Kadın, bit kokusunu çıkarman için sana yeni bir leğen, yeni deterjanlar alacağız, artık bu odada değil, aşağı katta, çamaşırhanede yıkayacaksın. Hem de bit kokusu sinmiş bütün kıyafetleri. Sabah başlıyorsun.”

Zarife, elindeki çamaşırı yere atıp odadaki tek sandalyeye oturdu, gözlerinde dudaklarında sevinç belirtisi yoktu ama kollarını yukarı kaldırdı ve karşı duvara baktı.

“Tamam,” dedi heyecan dolu bir sesle. “Yalnız suyu ocakta ısıtmayalım. Kazan kurmam haberiniz olsun.”

BAR

Türkün halk oyunları,
Erzurum'da bar olur,
Kadın erkek barları,
Dadaş'tan asar olur,

Dadaş, el ele verir,
Davul, zurna eş olur,
Başbar, Nari, Koçeri,
Dadaşa açar olur.

Zıgva, yelek, gömleği,
Kazeki, kuşak olur,
Köstek, mendil, cistiği,
Dadaşa acar olur.

Bindallısı, leçeği,
Kemerle ayar olur,
Pabuç, dizlik, yüzüğü,
Dadaşa destar olur.

Dadaş oynar, bar olur,
Birlik olur, par olur.
Bu çelik yay, mertlere,
Oyun yeri dar olur.

âsâr: eserler
açar: anahtar

acar: atılğan, güçlü, becerikli, çevik, yeni

destar: örtü

bar: Erzurum halk oyunlarına "bar" adı verilir. Bar;

"birliktelik", "topluluk", "el ele tutuşmak", "bağlamak" ve "beraberce oynamak" anlamları taşımaktadır.

par: bütün

3. kıtada erkek kıyafetlerimize;

4.kıtada dakadın kıyafetlerimize atıf yapılmaktadır.

Eşgin MAMMADOV

ÖMRÜM

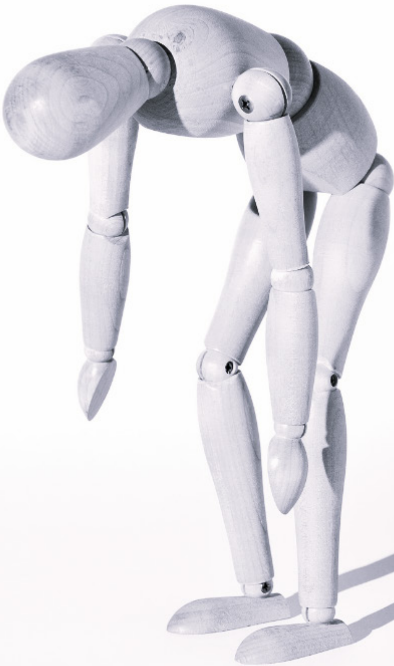
Mənim kədərim də, mənim qəmim də
Məni ağırlıqda özüm kimidi
İndi arzularım, axsaq ümidim
Yerə salınacaq sözüm kimidi.

Sehirli nağıla dönməz həyatım
Uğurlu məkana enməz həyatım
Gözündən nur yağan sönməz həyatım
Artıq külə dönən közüm kimidi.

Mən istədim gedim, gedə bilmədim.
Sən dedin bilmədi, sənçə, bilmədim?
Necə səssiz gedib, necə bilmədim?
Ey gözümdən düşən, gözüm kim idi?

Bu qədər dərd tapıb ölməyən ömrüm
Dil açıb bir dəfə gülməyən ömrüm
Xoşbəxt yaşamağı bilməyən ömrüm
Hər dəfə danlanan üzüm kimidi.

Kim sevinci pozub, kim yazdı dərdi
Kaş bəşər övladı qanmzadı dərdi
Bəyəm kimin - kimdən dayazdı dərdi
Ay Eşqin, hamıda bizim kimidi.

VAKİT HAYIR OLSUN EFENDİM

Çalar saatim bozulunca üzüldüm sadece
 Bozulduğunu düşününce ağladım
 Koyu kırmızıydı
 Avuç içine denk gelirdi
 Boyu posu
 Sayılarla aram yok sanırdım
 Akrep, geldi
 Sinemde durdu
 Yelkovan arıyor hala
 İçimin içini
 Ne vakit kurmuştum
 Hüzne
 Unutmuşum
 Kalmışlığı ondandır
 Durduğu yerde
 Hiç tırmalamıyor artık
 Tüm iç organları
 Slow bir şarkının notaları şimdi.

Müsaade ederseniz efendim
 Öyle kırık kalsın kırmızı saat
 Bir kutucuk yeri vardır her saatin
 İnsan ömründe
 Saat, huzur, zaman, ayar
 Son kez kurmak vakte
 Son anı yaşadığınca varlığın
 Son kare fotoğrafın (bakarken isli ufka)
 Ve anlamın
 Benden hiç gitme

Vaktiniz hayrolsun efendim
 Bir hayırlı haber soracak olursanız
 Kırık kırmızı saatten
 Kendi kırgınlıklarımı da toplayıp
 Topladım bir kutunun içine
 İtinayla kaldırdım
 Düşündüm ki
 Bir kutucuk yeri vardır her saatin
 İnsan ömründe
 Saat, huzur, zaman, mekân
 Ayna ayna yansıtmakta ânı
 Tanpınar'ı
 Her rakam bir fotoğraf aslı
 Az fazla minik çizgilerden
 Negatifleri

İşte rol, işte sahne
 İşte kurgu, senaryo, eser, dublaj
 Film veya sinema
 Ya da jübile
 Ödül kırmızı saat, yaşam iniltili
 Vakit sus pus, zaman her dem seslenmekte istikbale
 Say ki son anın, yaşanmışlıkları
 Ve anlamı hayatın
 Kırık kırmızı saat, çekmece
 Kırgın kalp, yarım hayaller
 İşlenmiş oyaya, dantele, mendile
 Ve anlamı hayatın
 Yaşanmışlıkların
 Varlığın
 Benden hiç gitme.

BİR GİZLİ SEVDADIR BENDEKİ SERÇE

Yeter uyuduğun, kalk mı diyorsun?
Daha kapanmadı gözlerim serçe.
Bak sen sevgilinle eğleniyorsun,
Ben bir hayırsız gözlerim serçe

Bir yanında yavrun, birinde eşin
Farkındasın doğan, batan güneşin
Ya ben, ne haldeyim şöyle bir düşün
Küllenmek bilmiyor közlerim serçe

Kirpiklerim dargın, biri, birine
Hasret halay çeker, uyku yerine
Rastlamadım bahar dediklerine
Kıştan kötü geçer, yazarım serçe

Gezerken çevremde mutlu dostlarm
Haset değil, hasretimden çatlarım
Bazen sabrederim, bazen patlarım
Bundandır değişik pozlarım serçe

Yârimin de bir yüreği var ama
İlaç desem dağ basıyor yarama
Dert söyler, suçu bende arama
Kırmasın kalbini sözlerim serçe

Değme **Hayati**'ye, gayri yetişir
Aşk sancısı teneşirde yatıştır
Dokunsa ahıma rüzgâr tutuşur
Ağlarım, inlerim, sızlarım serçe

Ahmet Cansız GÜLLÜ

TÜRKÜLERE KIYMAYIN

Türkülerle kardeş, bacı, anayız
Aman dostlar türkülere kıymayın
Türkü bizden biz türküden yanayız
Aman dostlar türkülere kıymayın

Her yörede ayrı ayrı süslenir
Asırlardır gönlümüze seslenir
Sevgilidir, sevgimizle beslenir
Aman dostlar türkülere kıymayın

Kızılırmak olur Ayşe'm içinde
Tarak olur Zeynebimin saçında
Sevgimizin sevabında, suçunda
Aman dostlar türkülere kıymayın

Dağda sümbül, bahçelerde gül olur
Turnaların kanadında tel olur
Bizi bize kavuşturan el olur
Aman dostlar türkülere kıymayın

Çamlıbel'de kervan bozar, yol keser
Dertlerle dost olur dermana küser
Dilden dile kalmış ölmez bir eser
Aman dostlar türkülere kıymayın

Eğinli'nin terkisinde hasrettir
Dağarcıkta tükenmeyen kısmettir
Sevdâdır, sevgidir, aşktır, hikmettir
Aman dostlar türkülere kıymayın

Uzun hava, bozlak, hoyrat mayadır
Bazen hakikattir, bazen rüyâdır
Kimi bedduadır kimi duadır
Aman dostlar türkülere kıymayın

Sitem etme al kalemi destine
Selâm söy le yarenine, dostuna
Cansız titrer türkülerin üstüne
Aman dostlar türkülere kıymayın

Seyit Ahmet KUTUZMAN

DÜŞE KALKA

Bir umut bu hayat yanıl ha yanıl
Hasretler içinde yıllara düştü
Bir yalan habere uydu bu gönül
Bekledi gözlerim yollara düştü

Takıldı sevdaya benden sormadan
Daldı o gözlere akıl yormadan
Hep hayal eyledi, baktı durmadan
Yârin saçındaki tellere düştü

Ufka yayılırken vuslat dumanı
Baktı tazeliyor aşkı imanı
Üç damla akıttı seher zamanı
Aşkın hediyesi tüllere düştü

Hep gezdim dolaştım şark idi Şam'dı
Ben aşkı sorarken vakit akşamdı
Dellalları varmış ne yapsam şimdi
Korkarım aşkımız dillere düştü

Ağladım, ıslandı kurudu taşlar
Seyt Ahmet unuttur o geri başlar
Böylece sevgilim bu ince işler
Ne kadar dolaşık hallere düştün

Hamit KOCA (Kul Hamit)

YALAN DÜNYA

Yr yalan dünya sana
Geldim de neyini aldım
Mihman oldum atmış sene
Kaldım da neyini aldım

Düştüm nefisin izine
Kandım Őeytanın sözüne
Mecazi aşk denizine
Daldım da neyini aldım

Gelmeyeydim sana keşke
Düştüm bir amansız aşka
On metre bezinden başka
Buldum da neyini aldım

Sana gelen memnun mla
Açtın üzerime bela
Kuru sevdaya müptela
Oldum da neyini aldın

Bulamadım ipucumu
Sarf ettim olan gücümü
Hani göster kazancımı
Aldım da neyini aldım

Ovalarda koŐa koŐa
Seyittim dađlara taŐa
Hamidi gezdirdin boŐa
ldm de neyini aldın

DOSTLUK

*Dost hasreti zor imiş,
Her dem ahuzar imiş...*

Dün akşam *Zamana Adanmış Sözler*'i okurken rastladım sana. Solgun bir tebessümü andırır gibi bakıyordun. Geçmişin tozlu örtüsünü aralayınca gözlerimde canlandı hatıralar. Derin bir ah düştü saçlarıma. Sustum. Hangi iklimde boy attı çiçeklerin? Hangi akşamlarda kapını çaldı rüzgâr bir dost niyetine? Unutmak örtüsü hatıraların üstünü kaplamaya başladığında payımıza düşen zamanı birlikte adımlayarak tükettiğimiz sokakları hatırladın mı?

Ey dost! Zaman bizi farklı mekânlara savururken aramıza gözden irak olan gönülden de irak olur düsturunu bıraktı. Eski günleri yâd ederken özlediğimin farkına vardım. Hani tatil günlerinde soluğu kütüphanede alıyorduk. Mısra mısra çoğaltıyorduk yüreğimize çöken sılayı. Kardeşlik hukukunu perçinleyen demli çaylar içiyorduk. Biz hayata adım adım yaklaşırken ömür dediğimiz sermaye su gibi akıp gidiyormuş. İnsan pek çok duyguyu yaşarken öğreniyor ve ona alışıyor. Biliyorsun ki zaman her şeyin ilacı olmakla meşhurdur.

Dedim ya, dün sana rastladım *Zamana Adanmış Sözler* arasında. Muhabbetle diye bir not düşmüşsün. Tarih 5 Haziran 2000, yer Yozgat. Küçücük bir şehirdi. Kendi âleminde yaşayan... Biz kocaman yüreklerle yürüyorduk kaldırımları yağmur kokan sokaklarında. Meydan, çay bahçesi, kütüphane ve içimizi ürperten kar soğuğu kalmış benim aklımda. Savrulan saçlarımızda hayatın telaşı... Sen İstanbul diyordun; ben Maraş kokuyordum. Çay sıcaklığında buluşup okuduğumuz kitapları tahlil ediyor, kalbi ve kitabı kelimelerle dünyayı değiştirmeye talip oluyorduk. Asi bir duruş seziliyor fotoğraflarımızdan. Rüzgârın saçlarına takılan dualar eşliğinde soluğu Ulu Cami'nin huzur kokan şadırvanlarında alıyorduk. O zamanlar ellerimizden süzülen sular yüreklerimize ulaşmıyormuş. Bunu çok sonraları şiir sayfalarında dolaşırken öğrendim. Heyecanlı konuşmalara hazırlık yaparken çarpıcı mısralar dokundu yüreğime. Kalemî kâğıdı bir kenara bırakıp düşünmeye başladım: "Kelimeler ki tank gibi geçer adamın yüreğinden." der ya üs-

tad, işte öyle oldu. Mısra mısra yankılandı kelimeler: "İbrahim, içimdeki putları devir." İçim. İçimiz. En yakınken en uzak olduğumuz mekânlarımız. İçimize bir yolculuk yapma düşüncesini aşıl原因an mısralarla yürüdük esmer geceler boyu. Yürüdük. Kim geliyor, diye bakmadan. Belki iz bırakırız umuduyla. Zamanla seyredtik. Azaldık. Az kaldık. Ama hayat devam etti. Herkes ve her şey alıştı içinde bulunduğu duruma. Küllendi devrim sevdamız. Köşelerimize çekildik. Yorulduk ama yatağına kırgın bir ırmak gibi de olmadık. Belki yollar uzundu, belki karanlıktı ama yine de önümüzü aydınlatan bir umudumuz vardı. En sonunda zaman kazandı biz kaybettik. Bizim payımıza düşen içimize yaptığımız yolculuk oldu. Peşine pervane olup da koştüğümüz zaman çok çabuk tükendi.

Bir akşam biriktirdiğimiz hatıraları da yanımıza alıp kalbimizde mutmain bir duygu, dilimizde buruk dualarla veda ettik birbirimize ve Yozgat'a. Hayatla hemhal olmaya başladıktan sonra dostluğu hatırlatan her şiirden sonra sesine dokunmaya çalıştım. Telefonla dahi olsa onlara ulaşmaya gayret ettim. Zamanla bu çabam da eskidi. Eskiden di. Yoruldum artık. Oysa bir kitabı beraber tahlil ederken, amaçsız bir hayatı kendilerine çıkış yolu olarak seçen genç ve hoyrat insanları seyrederken, buğusu bakışlarımızda dağılan demli bir çayı yudumlarken dostluğumuzun önündeki engelleri aşabileceğimizi sanmıştık.

Sevgili Dost, dedim ya *Zamana Adanmış Sözler* arasında rastladım dün akşam sana. Üstü kabuk bağlamış ama izi bir türlü kapanmayan yaralar gibi yorgun duruyordu deniz kokan gözlerin. Artık ömrün ikindisine doğru yol alıyor zaman gemisi. Akşamlar yorgun, dostluklar uzak iklimler gibi oldu. Sesin sesime değmiyor. Mevsimler boyu bir uzaklık girdi aramıza. Yine de bir İstanbul akşamında Üsküdar'da tarihi yarım adayı seyrederken çaylarımızı yudumlayıp eskimeyen günleri yâd etmeyi isterdim.

Seni selamlarım, dostluğunu selamlarım.

H. Hasan UĞUR

ÇALIŞKAN TERZİ

Kumaş verdim terzilerin birine
Var olsun eline almadan dikti
Kırk dokuz adamla haber yolladım
Ellinci selamı almadan dikti

Düzmüş tara emek vermiş özünden
Örümceği süpürdüler yüzünden
Tanıyıp da bilemedim tozundan
Şükr'olsun fareler delmeden dikti

Geri alacağım kumaşı biçti
Hevesim düğündü bayram da geçti
Nice insan doğdu nicesi göçtü
Başıma bir bela gelmeden dikti

Şerit metreyinen ölçü verildi
Tık demeden provaya varıldı
Altı çırak usta oldu ayrıldı
Yedinci çırağı bulmadan dikti

Dükkânına girdim sanki bir mezar
En ufak çırağı gelene kızar
Altmış üç gün geçti dokuzu pazar
Onuncu cumayı kılmadan dikti

Hiç görmedim bu terzinin dengini
Tercih etmez fukarayı zengini
Mor kumaşın al eylemiş rengini
Tez günde boyası solmadan dikti

Hak ettim bir sefer motor kirası
Evvelinden verilmişti parası
Gelmemişti bizimkinin sırası
Muhakkak yanıldı bilmeden dikti

Yaz ayında kumaş verdim ilk başa
Provası hazır oldu son kışa
Hacı Hasan şükreyle bu işe
Hırsız gelip oradan çalmadan dikti.

ELBİSTAN TERENNÜMLERİ

Elbistan deyince aklıma başı dumanlı Şar Dağı gelir
Yıldızlarla söyleşirken gecenin tenhasında...
Bir ipek şal örter delik deşik uykularını
Binboğa, Toroslara yaslanır kar beyaz düşleriyle
Hasretin yangınında her ne varsa "gül" olur
Şehrengizler hasetten bin parçaya bölünür
Tutuşan karanfiller alnında kâkül olur

Elbistan deyince aklıma Gariplik Tepesi gelir
İlâhî bir elden çıkmış kanaviçe misali uzar şehir
Ürkek bir ay damlar karanlığın perçemlerine
Yediveren bir güle dönüşür efkârın şavkı
İpeksi bir rüzgâr tarar şehrin sırma saçlarını
Akreple yelkovan söyleşir şeb-i yelda deminde
Hasretin mumu yakar bir mektubun uçlarını

Elbistan deyince aklıma Ceyhan Nehri gelir
Körfezin mavi rüyasını görür kûşe-i uzlette
Mahcup bir ressamın fırçası düşer elinden
Mezattaki tabloları kıskandırır güzelliği
Dost elinden turnalar getirir gül selâmını
Gecenin sırları dağılır kehribar tespîh tanesi gibi
Bu yürek taşıyamaz ayrılığın o kurşunî gamını

Elbistan deyince aklıma Karakoç kardeşler gelir
İhlamur kokularından baygınlaşır miş'li geçmiş zaman
Berit Dağı'ndan yankılanır Mahzun'ün gür sesi
Gönül perdeleri sökülür beşinci mevsimlerde
Her gece Mecnûnların peşine düşer Leylâlar
Bir şehre âşık olmak nicedir sorulmaz taş kalp(li)lere
Seher vaktine kadar hiç dinmez vaveylâlar

Elbistan deyince aklıma uçsuz bucaksız ova gelir
Bire bin verir çatlayan tohum, besmelenin bereketiyle
Zifiri geceden gün yüzlü şafaklar çıkarırken gizli bir el...
Genzimi yakar öznesini yitirmiş devrik cümleler
Pınarbaşı'nda yağmuru giyinir salkım salkım bulutlar
Tan vaktinin merhemi sağaltır gecenin kanayan yarasını
Meyveye durur gönül ağacı, göverir umutlar

Elbistan deyince aklıma Dulkadiroğulları gelir
Mâziden istikbâle bir tarih akar bu başşehirde
Ulu Cami arz-ı endam eder kadim (a)sırların aynasında
Bir yusufçuk kuşu kalbin pervazlarına konar kandil akşamları
İntizarın mumu tutuşur yüreklerin (derg)âhında
Âminlerin kanatlarında göklere yükselir dualar
Gönlümün başı döner aklımın semahında

Elbistan deyince aklıma bir dünya cenneti gelir
Soylu bir tebessüm, otağını kurar şehrin gamzelerine
Güle dönüşür Himmet Baba'nın hikmet goncaları
Bir ezan serinliği sızar gönlümün çorak topraklarına
Ve bir kelâm kuyumcusu sözün düşer darasını
Ey şehirlerin şahı, yerin yürek tahtımdır!
Bir ömür ödeyemezsin gönlümün kirasını

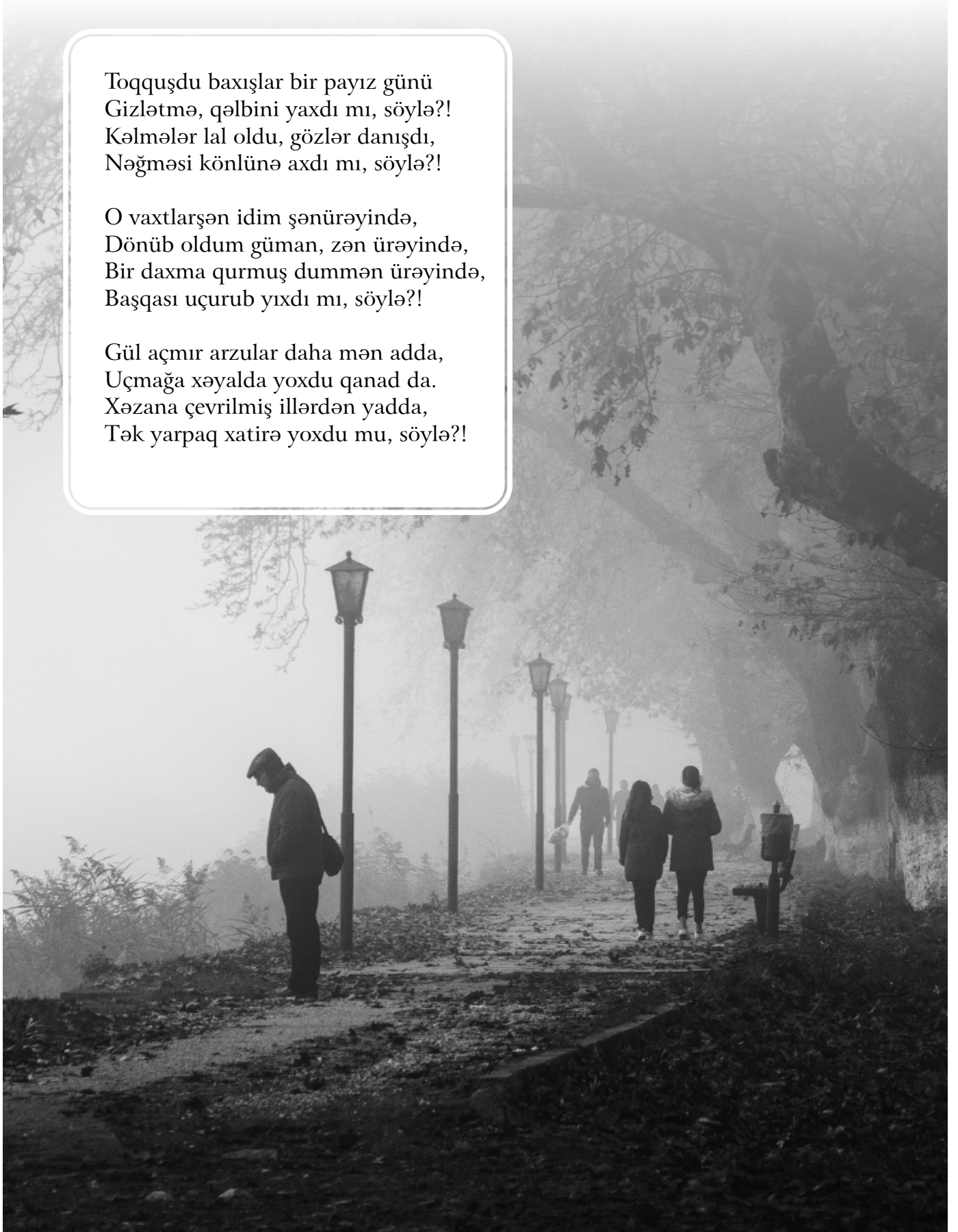
Hevva NAZİM

SÖYLE

Toqquşdu baxışlar bir payız günü
Gizlətmə, qəlbini yaxdı mı, söylə?!
Kəlmələr lal oldu, gözlər danışdı,
Nəğməsi könlünə axdı mı, söylə?!

O vaxtlarşən idim şənürəyində,
Dönüb oldum güman, zən ürəyində,
Bir daxma qurmuş dummən ürəyində,
Başqası uçurub yıxdı mı, söylə?!

Gül açmır arzular daha mən adda,
Uçmağa xəyalda yoxdu qanad da.
Xəzana çevrilmiş illərdən yadda,
Tək yarpaq xatirə yoxdu mu, söylə?!

RUHLARIN PORTRESİ*

Şiir ve resmin tanışıklığı ortak kaideden mütevellit ortak ruhlara hitap etmesinden gelir. Sözelimi Lam ve Elif'in mukaddes birlikteliği Lamelif gibi resim ve şiirde vecd ile buluşup ri-yakâr ruhlara bölünmüş iki münevver sırdı. Bu *kalu beladan* beri böyleydi. İnsan-

lar çamurlaştığında ruhların azap içinde kıvrandıkları derya, onların ateşi olup bu ateşi söndüren ab-ı hayat sanattan öte bir mecra değildi. Bu suyla tenvir edilmiş ruhlar, sanata adanmış birer kurban niteliğindediler. Keza adandıkları bu kudret, dil-fürüz bir yol olmasına karşın aslında mağlup birer deliydiler. Ruh, onların buluşma noktası olmasına nazaran sanatkarların dışavurumları ruhta var olan huzurdan gelmez. Aksine sanatın huzursuzluğu onları çağırır. Bu çağrı yalnızlığın bir yakarışı, acıların hissizliği ve özlemin beklentisidir. Ara sokaklarda kaybolursun ve sokak lambalarından gelen musikiyle belki de yola çizilmiş karanlığının resmiyle belki de gözyaşlarının tenine yazdığı bir şiirle yolu bulmaya çalışırsın. İşte sanat ruhani bir kayboluşun somut bir yok oluşla birleşmesinden doğar. Bu mukaddes uğraş geçmişten geleceğe birlikte yol alamayacağına inanılmasına karşın yine bir bütün olarak münevver bir yolu yürüme işiyle iştirak ederler. Keza sanat dallara ayrılrsa da kökü bir yerden gelen bu uğraşlar insanın ruhuna nakış nakış işlenir. Fakat meyve vermesi uzun yıllar alabilir. Şiir ve resim birlikteliği, gölgesi kızışmış bir ruh gibi saklandığı kaldırımlardan inleyerek çıkmaya çalışır. Fakat olası geceler onu saklar ve karanlığa mahkûm eder. Bu yıllardır sanatla tekerrür eder. Bu birliktelik ne resmin şiirle şevkini kırar ne de bir araya geldiğinde sanatın meşalesini söndürür. Şiir, kalbe dokunan birkaç duygunun kâğıda yansımaları gibi basit anlatımlardan ziyade daha çok kayboluştur diyebiliriz.

Bu kayboluş karanlığı sevdiren kör bir kuyuda yaşama can vadeder. Resim ise sükûnet içindeki ruhtan uzaktır. Aksine hırçın deniz gibi rengine kapılmak bu rengi ruhun her köşesine bir zanaat-kâr gibi işlemektir. Yani sanat berzaktır. Hem resim hem şiirin ortak noktası bekledikleri yerdir. Fakat

bekledikleri aynı değildir. Bir rıhtımda bekleyen iki dost gibi hasbihal ederler. Peki, sanatta portre nedir ve ruhun portresi olur mu? En genel ifadeyle herhangi bir varlığın tuval üzerindeki kişilik vadeden resimlerini portre olarak adlandırabiliriz. Genel ifadeyi kapsayan tüm bu varlıklar belli bir portreye sahiptir. Fakat ruha sahip değildir. Bundan mütevellit bir ağacın bile portresi vardır. Lakin ruhu olduğunu iddia etmek ya da tuvale bir ruh çizmek için maverada bir arayışa çıkmak gerekir ve bu da ancak ruh ölünce meydana gelir. Keza tuvale aktarırken kendisi de dâhil olmak üzere her varlığın ruhunu öldürmek en meczup ressamın işidir. Ruh ölmesinden kastedilen her zerresiyle tuvale ait olmak ve âlemden kopmaktır. Aslında şairin gözlerinde yansıyan varlığı düşüncelerde besleyip büyütüp tuvale aktarabilmektir. Bu da ressamı ressam yapan asıl önemli işi meydana getirir. Sanatkarın ruhunu ele verir. Ruhunu öldüren sanatkarlar sadece ressamlar değil ayrıca şairlerdir. Keza şiirin asıl kaynağı resimle elest bezminden gelen tanışıklığından kalma bir arayıştır. Daha derinlere indiğimizde resimle şiiri ölü ruhların birbiriyle sohbeti gibi olduğunu söylemek mümkündür. Bizim yaptığımız ruhun portresini çizmek de işte bu ruhların anısına şiir okumaktan ileri gideceğini söyleyemeyiz. Çünkü ruhu çizmek ruhu okumaktan zor olduğu için görmediğin sadece varlığını hissettiğin o hâle ulaşmak ancak hüznün dışı vuramadığı sesiyle gerçekleşir. Biz ruhların portresini işte bu hüznle meydana getirdik. Hüznülü insanların ölü ruhlara hediyesi olan bu portreler, Atmaca'nın şiirleriyle birlikte duaya dönüştü. Bu duanın tuval üzerinde iz düşümü maviyle can buldu. Mavi, bir buhranın arkasına saklanan ve hüznü düşleyen fevkalade bir sanrıdır. Öyle ki bu sanrı sadece vehimden ibaret olmasına rağmen en güzel düş zannedilir. Bu hülyaya kapılıp gitmek mavinin yarattığı bir uyusukluk halidir. Mavi, güzel hülyalar ya da derin bir nefes verdiği huzur içinde saklanır.

Hüznünü uçsuz bucaksız gökyüzünde veya en derin denizlerde saklar. Fakat beyazın üstünde mavi ağlar. Tuval, mavinin hüznünü dökeceği en güzel yuvadır. Atmaca'nın duayı çağırıştıran şiirleri mavinin hüznünde yatan o muhtaçlığa el açmıştır. Bu portre ise sanatın maviye teslimiyeti sayılabilir.

RUH YARASI RUANDA

Sığıntı bir düşünce-
nin en kuytu köşesinde bekleyen sükûnet-
miş beşer, ruhunu kelimelelere ipotek et-
tirmiş, Atmaca için renklerin hatırında kalan çizgilere fırçayla merhem olmuştur. Bilmukabele Atmaca'nın şiirleri de unutulmaya yüz tutmuş

yaraları harf-i mukaddesle tekrar kanatmıştır. Mutlak suretle şiir ruhu yakar keza o yangına girmeden şiir yazılamaz. Lakin resim bunun çok daha ötesinde ruha inşirah sağlar. Bu huzur yaraları göstermesinden değil üstünü örtmesinden gelir. Keza insanın ruhu mahrem bir mabet olup örtünmesi gerekir. Örtünmeyi sağlayan tesettür renklerdir. Atmaca'nın şiirleri ise Yunus Emre'den gelme bir ilimle sanata en mağlup şiirleri kaleme almıştır. Ruh Yarası, Atmaca'nın bu mağlubiyetinden doğan canhıraş bir çığlıktır. Bir ruhbanın doğru koridoru ilerleyip yanlış bir ruha yol alması gibi şiirde kendi içinde kapana kısılmış bu bedenden resim sayesinde çıkmaya çalışmıştır. İlâveten Atmaca'nın ruh yarası tuvale secdede el açan bir dua gibi yansımıştır. Nitekim bir ruh ancak başka bir ruhtan ebediyete ulaştırılır. Bu ebediyet hafızaya kazınan mahkûm bir karanlıktan başka bir şey değildir. Çünkü düşüncelerini ancak ve ancak karanlık yok olmaya yüz tuttuğunda görebiliriz. Bu da güneşin en mağrur zamanında sarının en güzel tonuyla mümkün olur ki, bu sarı umudu doğurduğu kadar ruhu sıkır ve hasta eder. Zaten yaralı olan ruhtan akan irin, şiiri meydana getirir. Fevkalade bir sığınaktır. Lakin ruh onu kovalamaktan vazgeçtiğinde fenafillâha ulaşır. Bu yolda kendi ruhunun kanını tuvale akıtan sanatçı, yaralarını sarmaktan ziyade beyaza bulaştırmayı yeğler.

Bu uğurda kanı gizlemeyi kendine görev edinen mor ise, karıştığı renkle yasak bir meyveye dönüşür. Bu meyve sadece nefsi cezbetmez aynı zamanda acının doyuruculuğunu arzular. Zira sanatçı için acı ve hüznün sanatın en güzel malzemeleridir. Atmaca'nın ruhundaki yarada acıyla yoğrulmuş ve bir beklenti içindedir. Beklediği çocukluğundan bir sestir. Fakat zihni kapana kısılmış sanatçı için bir ses duymak sadece ruhunda ukde kalacak bir yaradır.

Ruanda, sakit bir muhtaçlık ve asil bir karanlık içinde fecri bekleyen sükûn etmiş bir avuç topraktır. Toprak ölür mü? İnsanoğlu zannımca haysiyetli bir keder ile bakarken sakil bir topluluğun muhtaçsızlar bırakması evveliyatla konuşulurdu. Biz insanoğlu şerefli saydığımız bir bekleyiş içinde olduğumuzu söyledik. Lakin bu öylesine asude bir bekleyiştir ve konuşmaktır ki, mağlup bekleyenlerin sesini soluğunu keserdik. Biz çamuru kirli sayanlar ve ona ayak basmayan insanoğlu, şimdi bile büyük bir şeref gösterdiğini sanarak toprağı kirletmiyor mu? Bu nasıl bir elemdir? Bu nasıl bir hüzdür? Varlığı âlemde toprağı üflemeyen insanların ruhunu kemirmek nasıl bir zarurettir? Bu perişanlık kati suretle kabul görmeyecek bir vahşiliktir. Keza zulüm ansızın gelen bir ölüm değil, insanların ruhuna demir atan, ayaklarını kesen bir tutsaklıktır. Toprağı düşmüş kanı toprak saklar mı? İnsanoğlunun sesi susmaya meyleder mi? Nitekim tüm bu sesler bir propaganda değil açık bir serzenişdir. Bu zulmün yüksek sesleri arasında mırıltıdan öte olmasa bile oradadırlar ve vahşetin bir manifestosu niteliğini taşırlar. Bu kızılığın yeryüzüne yayılması ne ki, mahşeri bekleyen insanların gökte avare dolaşan elleri meyus kaderlerini zihnimize kazır. Şimdilerde sanat, insanlığın mücevheri olarak tanınır. Fakat sanat bir çocuğun korkusunu alıp kundaklayabilir mi? Korkuyorum diye bağırın bir çocuğı gölge olmaksan sanat, o zaman tüm siyah boyalar korkan tüm çocukların emrine amade olsun. Keza gözyaşları susacaksa sanatın tüm kalemeleri onların adına konuşsun.

Histen, ateşten tenleri renklenmesin. Sadece tebessümleri tuvale saklansın. Şayet şeytan insanın önünde diz çökmüşse sanatında mazlumların önünde diz çökmesi gereklidir. Tuval bu vahşete mahkûmsa eğer mazlum tarafından müebbet, Hakk'ın verdiği bir cezadır. Keza sanat, meçhul bir insanlığın buluşma noktasıdır. Bu meçhuliyet ancak zulmün bitmesiyle muvaffakiyete ulaşabilir.

*Tayyib Atmaca'nın *Ruh Yarası* ve *Ruanda* şiirlerinin vermiş olduğu ilhamla.

SOKAĞA BIRAKILAN AYAKKABILAR

Rugan kùselelerine bakmalara doymazdı
Çizilir mi korkusuyla ortalığa koyamazdı
Hususi gùnler dışında giymeye de kıyamazdı
Bugùn ayakkabıları duvar dibinde duruyor

İki damacana suyu sırtında gùtürürken o
Ara sıra soğuk alıp nadiren òksürürken o
En büyük tasa olarak bazen taş dùřürürken o
Gùn vurduđça pabucunun şimdi derisi kuruyor

İki kùsele yan yana uçları yola bakmakta
Sokaktaysa kalabalık her yöne doğru akmakta
Ruganları gùrenlerin gùzünde şimşek çakmakta
Bazısı geçip giderken bazısı hafif vuruyor

Sonunda yaşlı bir adam aldı gùtürdü onları
Uzaklaşırken oradan yüzünde sevinç tonları
Pabuç bırakmak òrf olmuş unutma sen de bunları
Sokağa bırakmak için botlarım nerde duruyor

Ekrem KAFTAN

GAZZE'DEKİ KATLIAMA AĞIT

Yirmi birinci asır vahşî katliâm gördü
Devr-i Yusuf'tan beri süren intikâm gördü

Gıdası bomba oldu karnı aç çocukların
Ne su içti masumlar ne sıcak taâm gördü

Lanetli olduğunu isbat etti Yahudi
Adı Müslümanları kuru izdihâm gördü

Seyreder utanmadan devletler bu vahşeti
Sanmayın tarih böyle feci bir nizâm gördü

Nice âh u figânlar gökleri aştı ammâ
Zâlimi durdurmayı küffâr hep harâm gördü

Kıyamet âteşine taze cânlar atılır
Siyonist cümle katil dâim ihtirâm gördü

Nice bin yıllık Gazze hâk ile yeksân oldu
Cümle halk ekranlarda nâfile kelâm gördü

Ciğerpârelerini analar defneder âh
Dünya bu modern çağda aşüfte haham gördü

Kalemler dile gelmez aczinden sükût eder
Zirâ ne böyle zâlim ne böyle yamyam gördü

Mezâr kazar uçaklar göklerden her dakika
Sabaha Doğan bebek sanmayın akşam gördü

Kâfi'ye kaldı yazmak, ümmetin sükûtunu
Âl-i Osman gideli cihân sade gam gördü

Mahmut TÜRK

SAVAŞ

Onlar ki savaşa yalnız gülle giderler
Kadın, erkek, tamamı gül benizli erler.

Düşmanda silahın keskin mermisi
Onlarda güllerin en dikensizi.

Dikensiz ki, incitmesin atılan güller
İsterse delik deşik etsin mermiler.

Mermiler, öldürür vurduğu bedenleri
Güller ki, diriltir dokunduğu kalpleri.

Bedeni ölenlerin kalpleri zaten diri
Hangi silah öldürür ölmeden ölenleri?

Değsin güller değsin, yeşertsin dağı taşı
Aşkta korkan kalplerin, ölümdür arkadaşı.

Ölüm, değildir bedenden çıkması ruhun
Ölüm, nefesidir aşksız kalan güruhun.

Dünyada da cennettir aşkın dirilttikleri
Öfke, gurur, kibirdir kalbin erittikleri.

Oyulanmayı bırak, dünyada bitmez oyun
Benliğinden, vehminden, hayallerinden soyun.

Hakikat, yaşamaktır noktadaki sonsuzu
Budur ancak insanın ruhundaki son kozu.

Gençtim
Bir ışığımla toplayabilirdim bütün atları
Ben değil leylaklardı baygın
Tekmil sevmeye ayarlı kalbim
Geçince yanlarından

Gençtim hem azarlayandım
Ufkun sözünü kesen apartmanları
Hem de evrensel bir adalet üzere
Söz hakkı isteyendim ahrazlar namına

Gençtim, bozardı fiyakamı
Uykunun partial elbiseleriyle geceyi geçmek
Yıldızlardan daha kavurucu libaslar
Daha gösterişli aşklar kuşandım

Gençtim, ne tuhaf
Gencim demedim hiç
Ne vardı ki böbürlenecek
Ben ki bir güzü zinde tutmaya yazgılı
Ne olaki bunun kıymeti şimdi hele hiç
Bir an evvel ölümsüz bir hatıra bulmalıydım
O da ölüm oldu işte yarınlardan

Kirman RÜSTEMLİ

KÜSEYENİM

Küseyenim.

Ay küsəyənim.

Qalıbdır çiyində dolu sənəyim,
Bulağa yol salıb sulu sənəyim.
İçməyə bir qurtum su da vermədin,
Küsəbsən sən məndən, ay küsəyənim?

Bəxtimə sən düşdün, bu günahdı mı?
İztirab, həyacan, acı ahdır mi?
Məğrurluq, ucalıq səndə şahdır mı?
Az dolan səngəndən, ay küsəyənim...

Yaqutu ,almazı qoşaq bir yana,
Qızılı saçlara yaraşmaz həna..
Gərdənlik,üzüklər, həmdə ki tana,
Fərqi yox gövhərdən, ay küsəyənim...

Bilsən, sənə bağlı , qırılmaz teləm,
Çağlayan bir dəniz , kükrəyən seləm,
Sənin ətrafında mənə sən yeləm,
Duymadın ünümdən, ay küsəyənim?

Nə hava çalırısan , onu oynayım,
Şıltaqlı qədirsən, mən mi qınayım?
Gizlin eşqimizi dünyaya yayım?
Utanım kimimdən, ay küsəyənim.?

Hasan KONÇ

ŞİİR O ZAMAN ŞİİR

Özü alırsa Haktan
Şiir o zaman şiir
Çağlar sonsuz ırmaktan
Şiir o zaman şiir

Mayası şefkat ise
Yolu hakikat ise
Menzili sırat ise
Şiir o zaman şiir

Şaşılalı bir ahenk
Gül açıyorsa renk renk
Her söz olamazsa denk
Şiir o zaman şiir

Doğmuşsa has fikirden
Uzaksa cümle kirden
Feyz almışsa zikirden
Şiir o zaman şiir

Taklide kör bakınca
Zirvelere çıkınca
Kalpte iz bırakınca
Şiir o zaman şiir

Karanlığa ışıkta
Vicdanla barışıkta
Bir olana âşıkta
Şiir o zaman şiir

HURMAYI SAÇLAR

Bizim kız öğrenci yurduna erkekleri bırakmıyorlar. Olur da kızları çağırmak lazım gelse burda kalkanlardan birine oda numarasını, bir de istedikleri kişinin adını söylüyorlar. Yukarı çıkan öğrenci de çağıracağı kişinin kapısını falan çalmaz sadece koridordan seslenir. Neyse bizim yurttan eskiden beri kural böyle ve çok nadiren bu kural bozulurdu. İşte bu nedenle de yurttan birisini aşağı isteseler, beş katın beşi de bunu duyardı.

Yurt hayatı bize garip geliyordu. Her akşam kimse, niçinse aşağıya istediklerinde nedense hep yüreğimiz titrerdi. Aşağıya çağrılanlara, bahçede yan yana durup fısıldaşanlara hasetle bakardık. Onların isimlerini bilmesek de yüzlerinden iyi tanıyorduk. Anlıyorduk ki, falanı falanca odadan falan saatte çağırıyorlar. Falanı hiç bir zaman yurdun önünden eksik olmuyor, gelenle de, gidenle de çene çalıyor. Falankesi ise hiç bir zaman çağırılan olmuyor. Çağırılmayan kızlara içimizden acıyorduk. Çünkü onların ne sevgilisi vardı, ne arkadaşı, ne de şehirde oturan bir yakını.

Her akşam yurdun kapanmasına bir saat kala gidiş gelişler azalırdu. Bu saatte çok nadiren kızları çağırılan bulunurdu. Tek bir kişiden başka.

Yurdun kapanmasına bir saat kala hep bir çocuk gelirdi. Ve bütün yurt biliyordu ki, o her gece bu saatte kırk sekiz numaralı odada yaşayan bir kız istiyor. Kızlar da buna alışmışlardı. O, söylese de söylemese de yurdun bahçesinde görünür görünmez koridordan o kıza seslenirdiler. Ama garipti ki, çocuk o kızın ismini söylemezdi sadece kırk sekiz numaralı odadan birisini çağırılmalarını rica ederdi ve bu sesi hepimiz ezberde biliyorduk. Çünkü her gün aynı saatte koridor boyu yayılan bu sesi duyuyorduk:

- Kırk sekizinci odadan birisi!

Her odada dört kız kalıyordu. Ama bu işaret miydi, ne, her defasında bu çağırıştan sonra kahverengi saçlı bir kız inerdi. Belki de çocuk onu ismiyle çağırırmaktan utanıyordu, cesaret edemiyordu.

Bazen bizi de okuldan arkadaşlarımız böyle çağırıyorlardı. Anlıyorduk ki, mesela, falan arkadaş kitap için gelmiş ya bir başkası sınav sorularını getirmiş. O zaman içimizden birisi aşağı inerdi. Ama bu ona benzemiyordu.

Yurdun bahçesinde kapıda hayli ötede genç bir akasya ağacı vardı. Her zaman onun altına çekilerek muhabbet ederlerdi. Kapıdaki kadın da onları biliyordu. Gece yurdun kapanmasına az kala onları kendisi uyarırdı.

Böylece günler, aylar geçiyordu. Çocuk bir gün gelmediğinde özlerdik, hatta içimizde kızardık da ona. Taa ki, saat on iki olup yurt kapanana kadar kulağımız tetikte olurdu. Kalkıp karşıdaki erkek yurdunu seyrederdik. Her gün o kız çağırılan karayağız çocuğun, karşıdaki yurttan kaldığını öğrenmiştik. Odanın camını da biliyorduk.

Bir ara aynı saatlerde yurdun uzun koridoru boyunca yayılan o sesi duymadık. Düşündük ki, ya ço-

cuk hastadır, ya da kızla aralarında birşeyler olmuş, aklımıza bir sürü düşünce geliyordu.

Günler geçiyordu ama çocuktan ses çıkmıyordu. Çocuğun gelişini özliyorduk. Çünkü onun gelişi de çağırışı da o kızın kahverengi saçları da bahçedeki yalnız akasya ağacı da bize göre sıradan değildi.

Her gün aynı saatlerde camdan akasya ağacının altına bakıyorduk. Onları orada görmeyince üzülüyorduk, yadırgıyorduk. Nedense onların talihini kendi talihimizden ayrı tutamıyorduk.

Bekçi kadın da her gece yurdun kapısını kapatmadan önce akasya ağacının altına bakıyordu. Anlıyorduk ki, o da her gün kapıyı kapatmadan önce onlara seslenmeye alışmış. Şimdi orada olmasalar da gece saat on ikiye doğru onların bir zamanlar yüzyüze durup fısıldaştıkları yere bakıyor. Bu alışkanlığı bırakmanın onun için de zor olduğunu anlıyorduk.

Ama bir süre sonra çeşitli zamanlarda aynı odadan kahverengi saçlı kız ismiyle çağırılmaya başladılar. Bu çağırışa alışmamıştık diye bize öyle geliyordu ki, ismiyle çağırılmak ona yakışmıyor. O kız ismini söylemeden çağırılmak güzeldi. İsmiyle çağırınca sanki o kahverengi saçların güzelliği, garipliği kayboluyordu.

Bu kişi öğrenciye benzemiyordu. Uzun boylu, şık giyimli bir adamdı. Artık ötedeki akasya ağacının altına çekilip konuşuyorlardı. Çünkü adamın aynen kızın saçları gibi kahverengi arabası vardı. Erkenden binip gider, bir de yurt kapanana az kala dönerlerdi. Çoğu zaman da yurda dönmez, kimbilir nerede gecelerlerdi.

Karayağız çocuğun gidişiyle sanki herşey sırrını, sihrini kaybetmişti. Akasya ağacının altında başka birileri görünmeye başlamıştı. Ama akasya ağacı sanki karayağız çocukla kahverengi saçlı kızın boyuna biçilmişti; başka kimseye yakışmıyordu. Akasya, geceleri onların fısıltılarını çok dinlemişti. Ve insan zannediyordu, başka sesleri dinlemek şimdi onun için ağır, çok ağırdı.

...Sonra sınav stresleri. Başka şeyleri düşünmeye zaman kalmıyordu. Olup bitenler hafızasının bilinmeyen karanlıklarında unutulmaktaydı. Ama...

...Ama bir gece aniden o kız aynı saatte, aynı sesle çağırıldılar. Sanki sakin denizde aniden kasırga koptu. Kulaklarımıza inanamadık. Cama doğru yürüdük. Aynı karayağız çocuktan yine akasya ağacının altında, her zamanki yerinde durmuştu. Geçen zaman içinde bayağı değişmiş, zayıflamıştı; tanımak zor oluyordu. Sanki uzun süren ağır hastalıktan sonra yataktan kalkmıştı.

Kız az sonra bahçeye inecek, sanki hiçbir şey olmamış gibi yine akasya ağacının altına çekilecekler diye bekliyorduk. Yine kapıdaki kadın saat on ikiye doğru onlara seslenecek. Yine...

...Ama kız aşağıya inmedi. Çocuk yurt kapanana kadar bekledi, sonra ağır adımlarla çekip gitti.

Artık bir daha aynı saatlerde o çağırışı duymadık.

Mustafa AYVALI

SENSİZLİĞİN ERTESİ

Bir yanım ezel
Bir yanım ebet.
Şimdi geceler sensizliğin ertesi
Her yanım mabet.

Rüzgârın sürükleyip
Kaya diplerine hapsedtiği
Güngörmez gazelim.
Sende gördüm vefasızlığı,
Sende ihaneti.
Sildin yüzümden
Bir kış gibi tebessümü

Kirlendi umudun ırmakları
Uzun susuşlarım
Yankılanır gümüşü dağlarda.
Kalmadı takatim, kalmadı gözlerimde fer
Hangi sular da umut buldun
Hangi göle demir attın nilüfer!

Hayalleri yastık yapıp,
Çöl fırtınaları çekiyorum
Nefes diye içime.
Kumdan bir heykel gibi
Perperişan düşlerim
Ah! Nerede
Nerede benim gülüşlerim!

Yıkılmışlığın metruk evinde
Telleri kopmuş bir keman gibi
Simdi seni düşünüyorum.
Biraz nem, biraz küf kokusu
Kuşlar taş duvarlar.
Çırpınıp kırık kanatlarla
Heyhatlarla
Öldürdün bendeki seni
Binbir nazla, kupkuru inatlarla.

Şimdi çıkıp gelsen
Bir serçe gibi
Bir çığ kalkacak üzerimden.
Kollarımı sarıp boynuna
Oturursem yanı başına
Ürkek bakışına, kirpiğine kaşına
Bıraksak hayatı
Yüreğimdeki ırmağın akışına...

Necmettin ÖZEL

FETİHLER KAPISI

Tarihin Tunç Erlerine Rahmet ve Minnetle...

Fetihler Kapısı... Kutlu bir zaman
Bu kutlu zamanda Sultan Alparslan
Yanında saf tutmuş gazi erenler
Sel gibi bir ordu Oğuz soyundan

Bu ordu tarihin tunç erleridir
Her biri Oğuz'un yiğitleridir
Onların yeridir bugün burası
Kartal bakışlıdır kurt hünerlidir

Malazgirt Ovası'nda cuma hutbesi
O bugün Alparslan yoktur rütbesi
Bugün hep neferiz kumandan Allah
Ok gibi işliyor çınlayan sesi

Burada bir ordu etten ve kandan
Ya ölüm ya kalım ok çıktı yaydan
Kutlu bir gelecek bir adım öte
Hilal kapanına çekilmiş düşman

Bin yılın üstüne bir de yetmiş bir
Açılan kapıdan içeriye gir
Kavisli kılıçlar çıkmadan kından
Bin tekbir üstüne bir yeni tekbir

Burası hem kapı hem de bir kilit
Kapı ve kilidin adı Malazgirt
Muştusu ağaran günün içinde
Şafak sökünceye kadar da sabret

Oğuzun ülküsü bu kutlu destan
Bu destan oyunu bozar esastan

Murat KAHRAMAN

ARKADAŞ!

Ecdadını hatırlından çıkarma
Vefasızdan adam olmaz arkadaş!
Olmayacak dualarla yakarma
Nefse tapan yüzler gülmez arkadaş!

Kutsalını yücelt, aşk ile karıl
Şanlı bayrağımın al'ında diril
Kültürün özüne, ruhuna sarıl
Köz kütükte kalır ölmez arkadaş!

Hakk ile olanı yüceltir Allah
Zarif insan kılar inceltir Allah
Nur yüzlü olarak kocaltır Allah
O'nsuz noksanların dolmaz arkadaş!

Allah'ın emrini sağlam kılasın
Kitabın sırrından kuvvet alasın
Hakk dostu olanı iyi bilesin
Düşmanı üstüne salmaz arkadaş!

Uzak dur hainden, nankör kişiden
Eser yoksa çehresinde neşeden
Neslin ıslahına kör ve şaşından
Kansızlardan hayır gelmez arkadaş!

Kafasında ihanetler taşıyan
Memleketin dirliğini kaşıyan
Hayatında yemek için yaşayan
Vatan kıymetini bilmez arkadaş!

Çileyi anlatır dağlar ve taşlar
Zirvelerde olur muzaffer başlar
Serde olan mertlik yürekte başlar
Yiğitler hasmından yılmaz arkadaş!

Dünyada barıştır bizim derdimiz
Anadolu coğrafyamız yurdumuz
Aldıkça âleme Türkçe gardımız
Ay yıldızın rengi solmaz arkadaş!

Adalet gidince yıkıldı çatı
İnsanlığa kan doğradı şu batı
Vicdanlar donarak oldu kaskatı
Dünya zalimlere kalmaz arkadaş!

Tamamla ceddinin yarım işini
Türkiye'm, uyuma kaldır başını
Rahnedâr mazlumun şu gözyaşını
Senden gayri kimse silmez arkadaş!

Abdulnasır KAMIŞOĞLU

AYZIT GÜZELİ LEYLÂ

-leylâ, yâr şehrengizi yüzü gül haresi...

nice güzelden geçip gemi yaktım adına
kapıldım bahtımın lâl ve sarhoş yazgısına
yıldızları sarhoş her gecenin gıyabında
ahvalimi yazdım hüznün mektuplarına
saçların dalgasına ellerin hatırına
bilsen kaç yemin bozdum, gözlerin kınasına
leylâ! o mahmur ve o dilberan gözlerinde
kızıl bir şerbet tattım bana her bakışında

leylâ ayzıt güzeli, leylâ ölümden bade
leylâ gözleri mercan teni ipekten sade

sadrımda efkârın sessiz hali isyan eder
isyan, isyan içinde ahdini ziyan eder
yâr gözünde bir buse ömrümü bizar eder
sanma ki leylâ, ömrüm senle ahüzar eder
ismin içinde lafzım kendini viran eder
gamzende mezar taşım her an feveran eder
gerdanında çifte ben beni perişan eder
bir kelamın ki rüsva gönlümü zişan eder

leylâ bozkır çiçeği, leylâ bir hoş mahpeyker
leylâ göze başında bade bekleyen dilber

Hulusi GENÇ

BİTMEYEN ZULÜM VE YALNIZLIK

Gazze'de doğdum,
 Kulağıma okunan ezan sesine eşlik ediyor bombalar,
 Zorla terk ediyoruz şehrimizi.
 Hocalı'da emeklemeye başlıyorum,
 Tökezleye tökezleye yürürken,
 Kurşunlar arasında ölümden ölüme koşuyorum.
 Srebrenitsa'da gözlerimi açıyorum,
 Etrafımda binlerce cenaze, binlerce mezar..
 Birden büyüyorum çocuk yaşımda.
 Doğu Türkistan'a gidip bir nefes arıyorum,
 Nefes aldıkça gençliğim eriyor, dinim, dilim törpüleniyor,
 Kimliğim siliniyor, çığlıklarım duyulmuyor.
 Saçlarımda dört mevsim kar,
 Kerkük'te akrabalarım misafir oluyorum,
 Bir odada bir karış pencereden göğü izliyorum.

Kulağımda hoyratlar, Yıldız'ı Hilal'e yaklaşıtıyorum.
 Birden kararıyor dünyam,
 Zorla çıkarılıyorum odadan,
 Ben ve akrabalarım son kez bakıyoruz bu şehre,
 Türküler yarım, hayaller yarım..
 Artık bir elimde baston, belim bükük,
 Dönüyorum doğduğum şehre,
 Yollar, caddeler bomboş,
 Binalar mahzun, başları önde karşıyorlar beni.
 Ayakta zor duruyorlar,
 Kimi delik deşik, kimi toz duman..
 Kafamı kaldırıp haykırıyorum "Ben geldim!" diye
 Kulağımda bir çınlama, göğsümden kırmızı bir sıcaklık,
 Gazze'de ölüyorum sessizce,
 Herkesin gözü önünde, kimseler görmeden..

Tacettin ÇETİN

AHVALİMİZ BUDUR ERENLER

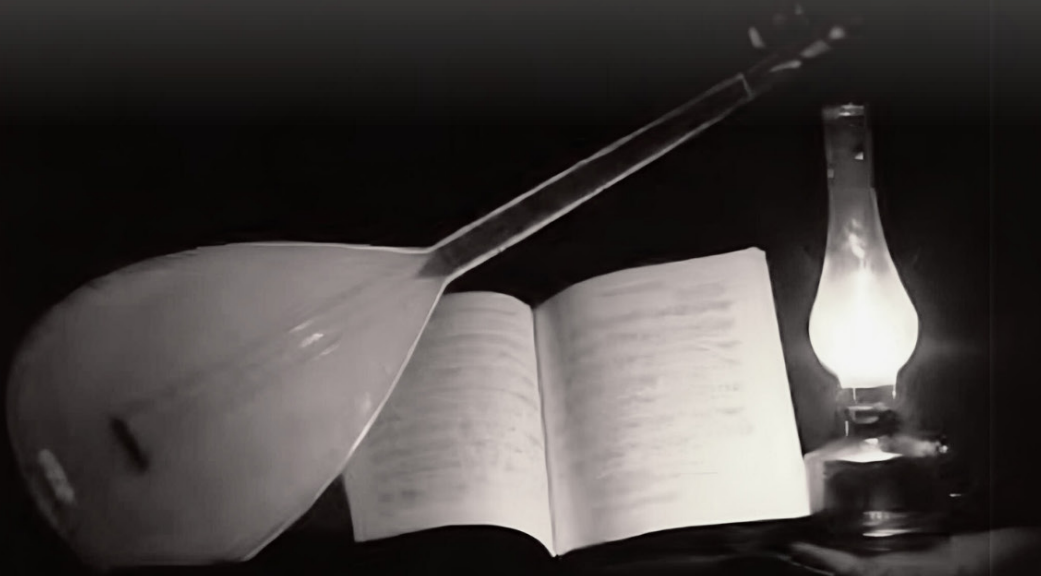
Az diyeyim siz anlayın hâlimi
Bir güzele gönül verdim erenler
Enginlerden kısılnca umudum
Atımı yokuşa sürdüm erenler

Çaresi var ise bir yol gösterin
Yaram içeride, oldukça derin
Tepeden tırnağa gam ve kederin
Gömüldüm içine girdim erenler

Derd-i aşka düştüm dayanmaz yürek
Yardıma muhtacım bir destek gerek
Gelmesin kimseye kemlik diyerek
Gönlümü yollara serdim erenler

Altüst ettim dünya denen ednayı
Buna rağmen bulamadım sunayı
Bekledim gelmedi telli turnayı
Her gelip geçenden sordum erenler

Havayi Abdal'ım bu imiş yazım
Kıştan beter geçti kırk yıldır yazım
Gayrı düzen tutmaz bozuldu sazım
Mızrabı perdeyi kırdım erenler

Mahmut TOPBAŞLI

BAĞIŞLA

Akça umutları geri döndürüp
Cam gibi kırdığım kendi kalbimdir
Kat kat yükseklerden düze indirip
Yerlere serdiğim kendi kalbimdir

Bakışın kılıçtı o çetin kışla
Boynumu vurmuşsun keskin bakışla
Aşkta suçlu olmaz beni bağışla
Hesapsız yediğim kendi kalbimdir

Seherde şebnemle ıslanır yüzüm
Aklımı sustursam uslanır özüm
Hasret acısıyla harlanır közüm
Ateşe verdiğim kendi kalbimdir

Hüzün sarar gurbet elde toprağı
Kışa müjde olur güzün yaprağı
Gönlüme akarken aşkın ırmağı
Set olup durduğum kendi kalbimdir

Bir sükût vaktinde ürperdi gövdem
Gül kokan rüzgârla erişti müjdem
Asırlık yarama sürüldü merhem
Şifaya sardığım kendi kalbimdir

Firakin gamzesi çağırır yoku
Rüzgâra karışır siladan koku
Zamanı göğsünden vurur aşk oku
Menzili sorduğum kendi kalbimdir

Cennetlik hislerin düşü içinde
Ezelden ebede koşu içinde
Bir derviş misali huşu içinde
Dönerek vardığım kendi kalbimdir

Yakup GÜMÜŞ

FİLİSTİN İNTİFADASI

Gök sultan devrilince düzmece bir vakayla
Kan kaybetti Osmanlı aldığı son yarayla
Garbın kör bıçağıyla koparıldı imame
Dağıldı tüm tesbihler yanım yorem hengâme
Mağrip-Maşrik arası parsel parsel bölündü
Ve sonra bir hançerle tam ortadan delindi

Saplanınca bu hançer coğrafyamın kalbine
Kanlı kefenler biçti mazlum ev sahibine
Dini tahrif edenler herzeler yumurtladı
Siyonist'in ruhunda Firavunlar hortladı
Yetmiş beş küsur yıldır bahtı katran karası
Oluk oluk kan akar Filistin'dir burası
Beyaz fosfor nasıl şey sabi sübyana sorun
Ey vicdan züğürtleri biraz empati kurun
Henüz "inga" demeden kuvözdeki bebekler
Delik deşik edilir kesilmeden göbekler
Çıta yükseltir canı şiddet ile cebirde
El kadar bedenlerin her parçası bir yerde
Her annenin rahimi birer musalla taşı
Soy koymadı kütükte bölgenin çıban başı
Lamı cimi yok artık bunun adı soykırım
Gazze can pazarıdır vahimden öte durum
Dünya gözüyle gördük barbarlığın resmini
Tarihe not düşelim melun kavmin ismini
Uzanmış da gidiyor toplu mezar Gazze'de
Bembeyaz kefenlerden kanlar sızar Gazze'de
Erimiş maden akar esir şehrin ufkundan
Farksızdır ora şimdi açık hava morgundan
Yuvasız serçe kuşlar öksüz yetim kaldılar
Yalın ayak aç susuz yola revan oldular

Ne hikmetse dur denmez asrın zorbalarına
İnsanlık vicdan koymuş ceset torbalarına

Miracın hız üssünün boynu büküktür şimdi
Kalben ağır yaralı kırık döküktür şimdi
Yetiş ya Selahaddin yetiş ya Sultan Selim!
Mescid-i Aksamıza tebelleş oldu zalim

Bir zamanlar taş değse Kudüs'ün ayağına
Kor ateşler düşerdi Topkapı Sarayı'na
Şehr-i Kudüs, Mekke'nin Medine'nin kardeşi
Buhara'nın Bağdat'ın İstanbul'un ruh eşi
Ol mukaddes beldenin gizemi var gizi var
Rahmet peygamberinin onda ayak izi var

Şakşakçısı ne de çok İzrail denen putun
Mason sızar araya safları sıkı tutun
Bunlar öyle hadsiz ki hep asiydi nimete
Hiç müstahak olur mu nankör kavim rahmete?
Kudret helvası yiyip Musa'nın himmetiyle
Şad etmedi onları bildircin eti bile
Mana yüklü on emrin özünü bozdu bunlar
Çürümüş ipliklere hülyalar dizdi bunlar

Zorbalar güçten anlar intifada yükselsin
Yürüyün ayaklara Kudüs kuvveti gelsin
Ahımız kanatlanır uçar Rabbime gider
Bakarsın Ebreheler ağır bedeller öder
Yüreklere taptaze bahar gelecek elbet
Yusuf yüzlü mazlumlar bir gün gülecek elbet
Kutlu bir dirilişe gebe gayri bu eller
İstemeseler dahi modern Ebu Cehiller
İbrahim'i duruşlu başların yurdu Gazze
Eyyup sabrı kuşanmış gönüllü ordu Gazze
Bir Ömer çıkıp gelir ümmet yüzün ağartan
Eğri olan ne varsa kılıcıyla doğrultan

Azim olan Allah'tır hakiki kurtarıcı
En onulmaz denilen yaraları sarıcı.
Kana kana iç yavrum Kevser ırmaklarından
Nurdan melekler öpsün o gül yanaklarından.
Filistin meselesi bir turnusol kâğıdı
İspatlar kimin sahte kimin gerçek ağıdı

Salih EROL

AŞK OLMAZSA OLMAZ

Aşk olmazsa ne olur? Daha doğrusu aşk olmazsa Ölümüne gülerek gidilmez
ne olmaz?

Şöyle bir düşündüm de kendimce, gönlümden
koptuğu hâliyle, A'dan Z'ye sıraladım.

AŞK OLMAZSA:

Ay görünmez

Aynaya bakılmaz

Az çoğalmaz

Bulut ağlamaz

Can çekmez

Cefâ çekilmez

Cemre düşmez

Çiçek açmaz

Dost bulunmaz

Derman aranmaz

Dil söylemez

Ezel'den Ebed'e gidilmez

Fedakârlık yapılmaz

Güneş doğmaz

Güzellik hiç para etmez

Hayatın anlamı kalmaz

Irmak akmaz

İnsan yaşamaz

Kalp atmaz

Ka'beye dönülmez

Leylâ bilinmez

Mecnun sahrada kaybolmaz

Muhabbet edilmez

Nar kızarmaz

Ocak tütmez

Papatya falı bakılmaz

Rüzgar ılık çalmaz

SALİH yazmaz

Şimşek çakmaz

Toprak bitki vermez

Türkü yakılmaz

Umut yeşermez

Uzak yakınlaşmaz

ÜFTÂDE yücelmez

Vahiy inmez

Vakit dolmaz

Vatan savunulmaz

VEYSEL anılmaz

Yağmur yağmaz

Yürek çarpmaz

Yıldızlar parlamaz

Zerre ummana karışmaz

Zahmet çekilmez

Zincir kırılmaz

Zafer kazanılmaz...

O halde, iyi ki hâlâ, kırıntısıyla dahi olsa, aşk var!
Biz de sözümüzü rahmetli Fethi Gemuhluoğlu'nun
bilhassa gençlere olan nasihatini /emriyle tamamlama-
yalım: "Gidin, önce âşık olun; sonra yanınıza ge-
lin!" Aşk olsun...

FEZA SÜRÜCÜ KURSU

İletişim

✓ Tel: 0344 413 20 46

✓ GSM: 0544 670 68 59

✓ Adres: Özlem Kasap Karşısı

40.
YIL

HİZMETTE
37
YILIMIZ

MODERN SÜRÜCÜ KURSU

KALİTENİN
TEK ADRESİ

Professional ekip

Ödeme Kolaylığı

Diploma
Sağlık Raporu

100%100 güven

Müşteri Memnuniyeti

2 Biyometrik Fotoğraf
Adli Sicil Belgesi

0555 756 4646
0537 770 5707

<https://www.modernsurucukursu.com>

deniz
sürücü kursları
ELBİSTAN NURHAK

ONUR BOZDOĞAN

+90 544 689 0709

3023-6886